

**Comisiwn Ffiniau i Gymru
Boundary Commission for Wales**

**AROLWG 2013
O
ETHOLAETHAU
SENEDDOL
YNG NGHYMRO**

2011

LLYFRYN GWYBODAETH

Mae'r Comisiwn yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn
yn Gymraeg neu yn Saesneg

		Para	Tud
CYNNWYS			
PENNOD 1	CYFLWYNIAD		
	Pwy ydym ni a beth rydym yn ei wneud	1	1
	Diben y llyfryn	6	1
	Manylion cyswllt	10	2
	Ffiniau etholiadol y DU nad yw'r Comisiwn yn gyfrifol amdanant	12	2
PENNOD 2	PARATOI AR GYFER YR AROLWG		
	Y data sylfaen ar gyfer Arolwg 2013	1	4
	Dosbarthiad etholaethau	3	4
	Pennu polisi a gweithdrefn	4	4
PENNOD 3	DATBLYGU CYNIGION – GOFYNION A PHOLISI		
	Amrediad etholwyr statudol	1	6
	Ffactorau statudol eraill	4	6
	Ystyriaethau daearyddol arbennig	5	6
	Ffiniau llywodraeth leol a chysylltiadau lleol	6	7
	Ffiniau etholaethau presennol	10	7
	Cydadwaith yr ystyriaethau	11	7
	Ffactorau na fydd y Comisiwn yn eu hystyried		
	Effaith ar ganlyniadau etholiadau yn y dyfodol	14	8
	Ffiniau llywodraeth leol newydd	15	8
	Newidiadau i nifer etholwyr ar ôl dyddiad yr arolwg	16	8
	Enwi a dynodi etholaethau	17	8
	Enwi	18	9
	Dynodi	21	9
	Yr iaith Gymraeg	23	9
	Effaith y ddeddfwriaeth newydd	26	10
PENNOD 4	DATBLYGU CYNIGION – Y BROSES	1	11
	Cyhoeddi cynigion cychwynnol	3	11
	Cyfnod ymgynghori cychwynnol	8	12
	Cynrychiolaethau ysgrifenedig	11	12
	Gwrandawiaadau cyhoeddus	12	13
	Cyfnod ymgynghori eilaidd	22	14
	Datblygu cynigion diwygiedig	25	14
	Pwysigrwydd cyfranogi	28	15
	Argymhellion ac adroddiad terfynol	31	15

		Para	Tud
CYNNWYS			
PENNOD 5	AR ÔL YR ADRODDIAD TERFYNOL		
	Gweithdrefn seneddol	1	16
PENNOD 6	CASGLIAD	1	17
ATODIAD A	Cyfansoddiad y Comisiwn		18
ATODIAD B	Cyfeiriadau a rhifau ffôn y Comisiynau eraill		19
ATODIAD C	Rheolau ar gyfer Ailddosbarthu Seddi		22
ATODIAD CH	Geirfa a byrfoddau		27
ATODIAD D	Etholaethau Seneddol a Nifer Etholwyr Presennol		30

Argraffwyd y Rhifyn 1^{af} ar Tachwedd 2011

Pennod 1: Cyflwyniad

Pwy ydym ni a beth rydym yn ei wneud

1. Mae'r Comisiwn Ffiniau i Gymru ('y Comisiwn') yn gorff cyhoeddus anadrannol annibynnol a diduedd sy'n gyfrifol am adolygu ffiniau etholaethau Seneddol yng Nghymru. Disgrifir aelodau'r Comisiwn a swyddi allweddol eraill yn Atodiad A.
2. Mae'n ofynnol i'r Comisiwn gynnal arolwg o'r holl etholaethau Seneddol yng Nghymru o bryd i'w gilydd. Mae'n cynnal arolwg ar hyn o bryd ar sail rheolau newydd a bennwyd gan y Senedd. Mae'r rheolau newydd yn golygu gostyngiad sylweddol yn nifer yr etholaethau yng Nghymru ac yn mynnu bod etholaethau'n cydymffurfio â pharamedrau newydd o ran nifer yr etholwyr ym mhob etholaeth.
3. Dylanwadir yn drwm ar broses yr arolwg gan ymgynghori cyhoeddus. Bydd y Comisiwn yn datblygu ac yn cyhoeddi cynigion cychwynnol ar gyfer etholaethau ledled Cymru. Wedyn caiff cynrychiolaethau gan y cyhoedd yn glŷn â'r cynigion hyn eu derbyn yn ysgrifenedig ac mewn gwrandawiadau cyhoeddus yng Nghymru. Yn sgil yr holl farnau a fynegir yn glŷn â'r cynigion cychwynnol, gall y Comisiwn fynd ati i'w diwygio ac yna cynnal cylch pellach o ymgynghori ysgrifenedig ar y cynigion diwygiedig.
4. Mae'n ofynnol i'r Comisiwn wneud adroddiad ffurfiol i'r Llywodraeth erbyn 1 Hydref 2013, yn argymhell unrhyw newidiadau yr ystyria eu bod yn briodol i ddsbarthiad, maint, ffurf, enw neu ddynodiad etholaethau yng Nghymru. Cyfeirir at yr arolwg trwy gydol y llyfryn hwn felly fel 'Arolwg 2013'.
5. Bydd y Llywodraeth yn cyflwyno Mesur ac, os bydd y Senedd yn cymeradwyo'r ddeddfwriaeth, bydd y newidiadau argymelledig yn cael eu rhoi ar waith ar gyfer yr Etholiad Cyffredinol nesaf ar ôl dyddiad pasio'r ddeddfwriaeth.

Diben y llyfryn

6. Mae'r Comisiwn wedi cynhyrchu'r llyfryn hwn i helpu esbonio sut fydd y broses ar gyfer Arolwg 2013 yn gweithio. Mae'r llyfryn yn ymdrin â'r hyn y dywed y gyfraith y mae'n rhaid i'r Comisiwn ei wneud fel rhan o'r broses, a materion lle mae'r Comisiwn wedi penderfynu – fel mater o bolisi ar ei ddisgresiwn ei hun – i weithredu mewn dull penodol.
7. Mae'r llyfryn hwn yn nodi datganiad manwl a thechnegol o'r fframwaith statudol, proses yr arolwg a pholisïau'r Comisiwn o ran datblygu cynigion ac argymhellion terfynol.
8. Gobeithia'r Comisiwn, drwy esbonio'r broses a'r polisi fel hyn, y bydd y llyfryn yn annog y rheiny a all fod yn ystyried dweud eu barn ac yn helpu sicrhau y gall y

rheiny sy'n mynegi'u barn wneud hynny mewn modd gwybodus ac effeithiol. Nod y llyfryn felly yw:

- esbonio'n glir sut a pha bryd y gall y cyhoedd gyfrannu'u barnau, er mwyn llywio datblygu argymhellion terfynol y Comisiwn yn effeithiol; ac
- esbonio'r newidiadau arwyddocaol diweddar sydd wedi'u gwneud i'r gyfraith yn rheoli arolygon etholiadau Seneddol gan Ddeddf Systemau Pleidleisio ac Etholaethau 2011 ('Deddf 2011'). Caiff y gyfraith newydd effaith fawr ar y ffordd y bydd arolwg yn gweithredu, ac – i'r arolwg cyntaf hwn sy'n cymhwyso'r rheolau newydd – mae'n debygol o arwain at o leiaf rywfaint o newid i'r holl etholaethau presennol.

9. Fodd bynnag, nid yw'r llyfryn i fod yn ddatganiad llawn o'r gyfraith am yr arolwg ac aiddosbarthu etholaethau Seneddol. I weld datganiad diffiniol o'r gyfraith honno, cyfeiriwch at ddarpariaethau Deddf Etholaethau Seneddol 1986 (fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf Comisiynau Ffiniau 1992 a Deddf 2011) sydd ar gael yn www.legislation.gov.uk. Cyfeirir at Ddeddf 1986 (fel y'i diwygiwyd) trwy gydol gweddill y llyfryn hwn fel 'y Ddeddf' yn unig.

Manylion cyswllt

10. Gellir codi unrhyw ymholiadau ynglŷn â chynnwys y llyfryn hwn, neu unrhyw agwedd arall ar waith y Comisiwn, gan ddefnyddio'r manylion cyswllt hyn:

Comisiwn Ffiniau i Gymru
Tŷ Caradog
1-6 Plas Sant Andreas
CAERDYDD
CF10 3BE

Rhif Ffôn: (029) 2039 5031
Rhif Ffacs: (029) 2039 5250
E-bost: comffin.cymru@cymru.gsi.gov.uk
Gwefan: www.comffin-cymru.gov.uk

11. Gallwch weld cylchlythyrau a gyhoeddwyd gan y Comisiwn, ac unrhyw wybodaeth arall am Arolwg 2013, ar wefan y Comisiwn.

Ffiniau etholiadol y DU nad yw'r Comisiwn yn gyfrifol amdanynt

12. Mae Comisiynau Ffiniau ar wahân ar gyfer Lloegr, Gogledd Iwerddon a'r Alban ac maent yn gyfrifol am gynnal arolygon o etholaethau Seneddol yn eu rhannau priodol hwy o'r Deyrnas Unedig.

COMISIWN FFINIAU I GYMRU

13. Nid oes gan y Comisiwn unrhyw gyfrifoldeb am adolygu ffiniau etholiadol llywodraeth leol nac arolygon strwythurol o lywodraeth leol. Yng Nghymru, mae'r cyfryw arolygon yn gyfrifoldeb Comisiwn Ffiniau Llywodraeth Leol i Gymru, tra bod cyrff tebyg yn cynnal arolygon llywodraeth leol mewn rhannau eraill o'r Deyrnas Unedig.
14. Mae manylion cyswllt ar gyfer pob un o'r cyrff hyn i'w cael yn Atodiad B.

Pennod 2: Paratoi ar gyfer yr arolwg

Y data sylfaen ar gyfer Arolwg 2013

1. Mae'r Ddeddf yn amodi mai'r ffigurau etholwyr sydd i'w defnyddio ar gyfer arolwg yw'r rheiny a oedd yn y fersiwn o'r gofrestr etholwyr a gyhoeddwyd ar 'ddyddiad yr arolwg'. Diffinnir dyddiad yr arolwg gan y Ddeddf fel y dyddiad ddwy flynedd a deg mis cyn ei bod yn ofynnol i'r Comisiwn adrodd ar yr arolwg i'r Llywodraeth. Ar gyfer Arolwg 2013, mae hyn yn golygu ei bod yn rhaid mai'r ffigurau etholwyr i'w defnyddio yw'r rheiny o'r cofrestr etholwyr yr oedd yn ofynnol eu cyhoeddi ar neu cyn 1 Rhagfyr 2010 (er y gallai rhai amgylchiadau arbennig yn wir fod wedi oedi cyhoeddi'r cofrestr). Mae'r Comisiwn wedi cyhoeddi ar ei wefan holl ddata sylfaen etholaethwyr ar gyfer Arolwg 2013, a gellir gweld hwn yn Atodiad D.
2. Dywed y Ddeddf y gall y Comisiwn ystyried 'ffiniau llywodraeth leol' wrth ddatblygu ei gynigion. Mae'r Ddeddf yn diffinio'r cyfryw ffiniau yng Nghymru fel ffiniau siroedd, bwrdeistrefi sirol, adrannau etholiadol, cymunedau a wardiau cymunedau fel yr oeddent mewn grym ar ddiwrnod cyffredin ethol cynghorwyr mwyaf diweddar cyn dyddiad yr arolwg. Ar gyfer Arolwg 2013, mae hyn yn golygu mai'r ffiniau llywodraeth leol y cyfeirir atynt yw'r rheiny mewn grym ar 6 Mai 2010. Mae'r ffiniau llywodraeth leol y mae'r Comisiwn yn eu defnyddio ar gyfer Arolwg 2013 i'w gweld yn neunydd mapio BoundaryLine yr Arolwg Ordnans (fersiwn Hydref 2010).¹ Mae'r mapiau a gyhoeddwyd ochr yn ochr â chynigion y Comisiwn (ar ffurf copi caled ac ar wefan y Comisiwn) yn dangos y ffiniau llywodraeth leol perthnasol hefyd.

Dosbarthiad etholaethau

3. Mae'r Ddeddf bellach yn pennu gofyniad fod yna nifer penodedig 600 o etholaethau ar gyfer y DU gyfan.² Ar ôl datgan na ellir rhannu unrhyw un etholaeth rhwng rhannau gwahanol o'r DU,³ mae'r Ddeddf yn darparu fformwla fathemategol⁴ ar gyfer pennu faint o etholaethau y dylid eu dyrannu i bob un o bedair rhan y DU, yn seiliedig ar ffigurau'r etholwyr ar ddyddiad yr arolwg. Mae 30 o etholaethau wedi'u dyrannu i Gymru ar gyfer Arolwg 2013.

Pennu polisi a gweithdrefn

4. Wrth ystyried y gweithdrefnau ar gyfer arolwg, bydd y Comisiwn yn ymgynghori â'r prif bleidiau gwleidyddol Seneddol ar faterion cyffredinol polisi cyn yr arolwg, yn unol â'i arfer arferol. Mae cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd gyda chynrychiolwyr y pleidiau hyn wedi'u cyhoeddi ar wefan y Comisiwn.

¹ Bydd y rhain ar gael yn rhad ac am ddim ar wefan y Comisiwn – www.comffin-cymru.gov.uk.

² Rheol 1 o Atodlen 2 i'r Ddeddf.

³ Rheol 3 o Atodlen 2 i'r Ddeddf.

⁴ Rheol 8 o Atodlen 2 i'r Ddeddf.

5. Wrth lunio'i gynigion cychwynnol ar gyfer ardaloedd penodol, bydd y Comisiwn yn ffurfio'i farn ei hun ac ni fydd yn ymgynghori â'r prif bleidiau gwleidyddol Seneddol, awdurdodau lleol nac unrhyw grwpiau neu bobl eraill â buddiant. Mae'r Comisiwn o'r farn y dylai fwrw ati ei hun i baratoi ei gynigion o'r holl wybodaeth sydd ar gael iddo. Caiff y cynigion felly eu llunio gan y Comisiwn o safbwynt annibyniaeth a didueddrwydd, ac ni ddylanwadir arnynt gan unrhyw safbwynt neu farn benodol. Ar ôl i'r cynigion gael eu cyhoeddi, mae'r gweithdrefnau statudol yn caniatáu ar gyfer ymgynghoriad cyhoeddus, a gall pleidiau gwleidyddol ac eraill fynegi eu barn i'r Comisiwn wedyn ar y ffiniau arfaethedig.

Pennod 3: Datblygu cynigion – gofynion a pholisi

Amrediad etholwyr statudol

1. Mae'r Ddeddf yn pennu nifer o Reolau yn Atodlen 2 sy'n berthnasol i ddatblygu cynigion ar gyfer etholaethau unigol yn fanwl⁵. Yr un fwyaf blaenllaw o'r rhain yw Rheol 2, sy'n amodi - ar wahân i bedwar eithriad penodedig - bod rhaid i bob etholaeth gael cyfanswm o etholwyr (ar ddyddiad yr arolwg) nad yw'n llai na 95% ac nad yw'n uwch na 105% o 'gwota etholiadol y DU'. Cwota etholiadol y DU ar gyfer Arolwg 2013, i'r cyfanrif agosaf, yw 76,641.⁶
2. Felly, bydd rhaid i bob etholaeth yng Nghymru gael cyfanswm o etholwyr ar ddyddiad yr arolwg **nad yw'n llai na 72,810 ac nad yw'n uwch na 80,473** (yr amrediad etholwyr statudol).
3. Yr unig etholaethau penodedig nad ydynt dan reolaeth gweithredu cwota etholiadol y DU yw'r ddwy etholaeth ar Ynys Wyth yn Lloegr, ac Ynysoedd Erch ac Ynysoedd Shetland a Na h-Eileanan an Iar yn yr Alban.

Ffactorau statudol eraill

4. Mae Rheol 5 yn Atodlen 2 yn darparu ar gyfer nifer o ffactorau eraill y gall y Comisiwn eu hystyried wrth bennu map newydd o etholaethau ar gyfer Arolwg 2013, yn benodol:
 - ystyriaethau daearyddol arbennig, gan gynnwys yn benodol maint, ffurf a hygyrchedd etholaeth;
 - ffiniau llywodraeth leol fel yr oeddent ar 6 Mai 2010 (gweler Pennod 2 paragraff 2 uchod);
 - ffiniau etholaethau presennol; ac,
 - unrhyw gysylltiadau lleol a fyddai'n cael eu torri gan newidiadau i etholaethau.⁷

Ystyriaethau daearyddol arbennig

5. Mae'r Comisiwn o'r farn y bydd ystyriaethau daearyddol arbennig a all effeithio ar y gallu i ffurfio etholaeth gyda chyfanswm etholwyr o fewn yr amrediad etholwyr statudol yn ymwneud yn bennaf â daearyddiaeth ffisegol fel mynyddoedd, bryniau,

⁵ Mae Atodlen 2 l'w chael yn llawn yn Atodiad C

⁶ Yn ôl Rheol 2(3) yn Atodlen 2 i'r Ddeddf, cwota etholiadol y DU yw: 45,678,175 (cyfanswm etholwyr y DU ar ddyddiad yr arolwg) wedi'i rannu â 596.

⁷ Ffactor arall – 'yr anghyfleusterau sydd ynghlwm wrth y cyfryw newidiadau' – hepgorir hwn yn benodol ar gyfer Arolwg 2013, ond gellir ei ystyried ar gyfer arolygon dilynol.

llynnoedd, afonydd, aberoedd ac ynysoedd, yn hytrach na daearyddiaeth ddynol neu gymdeithasol. Mae materion diwylliant, hanes, economeg gymdeithasol ac agweddau posibl eraill ar ddaearyddiaeth anffisegol yn fwy tebygol o godi fel materion wrth ystyried y ffactor ar wahân yn ymwneud â 'chysylltiadau lleol'.

Ffiniau llywodraeth leol a chysylltiadau lleol

6. Fe all y Comisiwn ystyried ffiniau llywodraeth leol. Mae'r rhain yn cynnwys ffiniau allanol awdurdodau unedol a'u ffiniau adrannau etholiadol, cymunedol neu wardiau cymunedol mewnol.
7. Er y bydd y Comisiwn yn dymuno ystyried ffiniau allanol awdurdodau unedol cyn belled ag y bo'n ymarferol, bydd yn angenrheidiol yn aml serch hynny i groesi'r ffiniau hyn er mwyn ffurfio etholaethau sy'n cydymffurfio â'r amrediad etholwyr statudol.
8. Mae'r Comisiwn yn defnyddio adrannau etholiadol fel y sylfeini ar gyfer cynllunio etholaethau.
9. Mae'r Comisiwn am geisio osgoi rhannu adrannau etholiadol rhwng etholaethau. Mae adrannau etholiadol yn unedau sydd wedi'u diffinio'n dda ac y mae dealltwriaeth dda ohonynt, ac yn gyffredinol maent yn arwydd o ardaloedd â chymuned fuddiant eang. Fodd bynnag, mae'n debygol y bydd amgylchiadau pan fydd yn ddymunol gwneud hynny, yn enwedig wrth ystyried yr holl ffactorau a nodwyd yn Rheolau 2 i 5.

Ffiniau etholaethau presennol

10. Mae'r Comisiwn yn bwriadu rhoi ystyriaeth yn gyffredinol i etholaethau presennol cyn belled ag y bo modd. Fodd bynnag, nid yw hyn yn golygu y dylai etholaeth bresennol gael ei hystyried fel mater o drefn fel un 'wedi'i diogelu rhag newid', ar y sail yn unig fod ei nifer etholwyr eisoes yn dod o fewn yr amrediad statudol. Nid yw ychwaith yn golygu y gall etholaeth sydd ond fymryn y tu allan i'r amrediad statudol ddisgwyl o angenrheidrwydd gael ei newid fymryn yn unig er mwyn dod â hi o fewn yr amrediad statudol. Un o effeithiau gostwng nifer gyffredinol yr etholaethau a ddyrannwyd i Gymru, ynghyd â gofyniad yr amrediad etholwyr statudol, yw y gall fod angen newid yr etholaeth bresennol y mae ei chyfanswm etholwyr o fewn yr amrediad statudol, o ganlyniad i'r angen i greu etholaethau ymarferol.

Cydadwaith yr ystyriaethau

11. Polisi'r Comisiwn yw ystyried yr holl ffactorau a restrir yn Rheol 5 cyn belled ag y bo modd, yn amodol ar ystyriaeth bennaf yr amrediad etholwyr statudol o dan Rheol 2.
12. Nid yw'r Ddeddf yn ei gwneud yn ofynnol i'r Comisiwn geisio cyflawni cyfanswm etholwyr mewn etholaethau sydd 'mor agos ag y bo modd' at gwota etholiadol y

DU. Nid yw'r Comisiwn ychwaith yn ystyried ei bod yn briodol gosod amcan polisi ar y cynllun statudol o geisio lleihau gwyrdd oddi wrth gwota etholiadol y DU. Byddai amcan o'r fath yn tansellio gallu'r Comisiwn i roi ystyriaeth briodol i ffactorau a restrwyd yn Rheol 5 yn unol â'r polisi ym mharagraff 11 uchod. Felly, i ddangos hynny, byddai'n well gan y Comisiwn nodi etholaeth ag amrywiant o 4%, dyweder, o gwota etholiadol y DU, ond un a oedd yn parchu cysylltiadau lleol, yn hytrach na dewis amgen a oedd yn creu etholaeth ag ond amrywiant o 1%, ond a fyddai'n rhannu ardaloedd cymunedol.

13. Cyn belled ag y bo modd, mae'r Comisiwn am greu etholaethau:

- o adrannau etholiadol sydd gerllaw ei gilydd; ac
- nad ydynt yn cynnwys 'rhannau datgysylltiedig', h.y. lle byddai'r unig gysylltiad ffisegol rhwng un rhan o'r etholaeth a'r gweddill yn golygu y byddai'n rhaid mynd drwy etholaeth wahanol.

Ffactorau na fydd y Comisiwn yn eu hystyried

Effaith ar ganlyniadau etholiadau yn y dyfodol

14. Mae'r Comisiwn yn gorff annibynnol a diduedd. Mae'n pwysleisio'n gadarn iawn nad yw ac na ddylai patrymau pleidleisio presennol a ffawd pleidiau gwleidyddol yn y dyfodol fod yn rhan o'i ystyriaethau yn ystod arolwg.

Ffiniau llywodraeth leol newydd

15. Y ffiniau llywodraeth leol y gall y Comisiwn eu hystyried – fel y nodwyd uchod – yw'r rheiny a oedd yn bodoli ar 6 Mai 2010. O ganlyniad, ni fydd y Comisiwn yn ystyried ffiniau newydd ar ôl y dyddiad hwnnw.

Newidiadau i nifer etholwyr ar ôl dyddiad yr arolwg

16. Mae'n ofynnol i'r Comisiwn weithio ar sail niferoedd yr etholwyr ar y cofrestru etholwyr ar 'dyddiad yr arolwg'. Nid yw'n gallu ystyried unrhyw achosion o dangofrestru neu or-gofrestru y gellir eu hawlio mewn rhai ardaloedd.

Enwi a dynodi etholaethau

17. Wrth wneud ei argymhellion, mae'r Ddeddf hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i'r Comisiwn bennu enw a dynodiad ar gyfer pob etholaeth arfaethedig. Nid yw'r Ddeddf yn cynnwys rhyw lawer o arweiniad ar y pwyntiau hyn.

Enwi

18. Polisi'r Comisiwn ar enwi etholaethau yw, os yw'r etholaethau yn aros yn bur ddigymffwrdd, y dylid cadw enw presennol yr etholaeth fel arfer. Mewn achosion felly mae enwau etholaethau'n debygol o gael eu newid dim ond pan fydd rheswm da dros newid.
19. Ar gyfer etholaeth newydd, dylai'r enw fel arfer adlewyrchu enw'r awdurdod unedol neu'r awdurdodau unedol sydd yn gyfan gwbl neu'n bennaf o fewn yr etholaeth. Fodd bynnag, os oes gwrthwynebiad i'r enw arfaethedig ac nad oes enw arall addas sy'n mynnu mwy o gefnogaeth yn lleol yn gyffredinol, bydd y Comisiwn fel arfer yn argymhell yr enw arall hwnnw. Gan mai ond un enw a ganiateir, ni fydd modd cael enw Cymraeg ac enw Saesneg arall ar gyfer etholaeth (neu fel arall). Gellir defnyddio un enw dwyieithog.
20. Mae'r Comisiwn yn mabwysiadu enwau pwyntiau'r cwmpawd pan nad oes enw mwy addas. Yn gyffredinol bydd y cyfeiriad pwynt cwmpawd a ddefnyddir yn ffurfio rhagddodiad mewn achosion lle mae enw etholaeth yn cyfeirio at ardal yr awdurdod lleol neu hen gyngor dosbarth, ond yn ffurfio ôl-ddodiad lle mae gweddiill yr enw yn cyfeirio at ganolfan boblogaeth. Mae enghreifftiau o etholaethau presennol sy'n dangos yr egwyddor hon yn cynnwys 'Carmarthen West and South Pembrokeshire' a 'Swansea West'.

Dynodi

21. Mae'r Ddeddf hefyd yn pennu gofyniad fod pob etholaeth yn cael ei dynodi naill ai'n 'county constituency' neu'n 'borough constituency'. Fel egwyddor gyffredinol, mae'r Comisiwn o'r farn, lle mae etholaethau'n cynnwys mwy nag elfen wledig fach y dylid fel arfer eu dynodi'n 'county constituency'. Mewn achosion eraill dylid eu dynodi'n 'borough constituencies'. Caiff y dynodiad ei ôl-ddodi at enw'r etholaeth, a'i dalfyrru fel arfer: BC ar gyfer 'borough constituency' a CC ar gyfer 'county constituency'.
22. Yn gyffredinol mae'r dynodiad yn pennu pwy fydd yn gweithredu fel Swyddog Canlyniadau ar gyfer etholiadau Seneddol. Mae'r dynodiad hefyd yn pennu'r terfyn ar y swm y caniateir i ymgeisydd ei wario yn ystod etholiad Seneddol yn yr etholaeth. Mae'r terfyn ychydig yn is mewn etholaethau bwrdeistrefol, er mwyn adlewyrchu'r costau is o gynnal ymgyrch mewn ardal drefol, gywasgedig fel arfer.

Yr iaith Gymraeg

23. Mae'r Comisiwn wedi ymrwymo i ddefnyddio'r Gymraeg a'r Saesneg yn gyfartal, ac mae'n croesawu gohebiaeth yn y ddwy iaith.
24. Mae Adran 7 o Ddeddf yr Iaith Gymraeg 1993 yn pennu gofyniad ar gyrff cyhoeddus sy'n darparu gwasanaethau i'r cyhoedd yng Nghymru, i feddu ar gynllun iaith

Gymraeg. Mae copi o Gynllun Iaith Gymraeg y Comisiwn i'w weld ar y wefan, ac mae ar gael o wneud cais.

25. Bydd cyfleusterau cyfieithu ar y pryd yn cael eu darparu yn y Gwrandawiadau Cyhoeddus (Gweler Pennod 4).

Effaith y ddeddfwriaeth newydd

26. Fel y gellir gweld o'r disgrifiad uchod, mae Deddf 2011 wedi creu newidiadau arwyddocaol i'r ffordd y caiff etholaethau seneddol yng Nghymru eu ffurfio. Bydd cwota etholiadol y DU yn golygu y bydd nifer yr etholaethau yng Nghymru yn cael eu gostwng o 40 i 30, a rhaid i bob etholaeth gael cyfanswm etholwyr nad yw'n llai na 95% ac nad yw'n fwy na 105% o'r cwota etholiadol. Bydd y canlyniad yn golygu newid sylfaenol i'r patrwm presennol o etholaethau ym mhob rhan o Gymru.
27. Dymuna'r Comisiwn ddweud yn glir o'r cychwyn cyntaf, ei bod yn anochel, o gofio'r nifer gymharol fach o etholwyr mewn ardaloedd gwledig yng Nghymru, y bydd rhai etholaethau mawr yn ddaearyddol. Hefyd, yn sgil y niferoedd cyfyngedig o etholwyr yn rhai o ardaloedd cymoedd y De, bydd etholaethau'n cael eu ffurfio a fydd yn cwmpasu mwy nag un cwm. Yn ogystal, mewn rhai ardaloedd ni fydd modd osgoi rhannu awdurdodau unedol. Bydd angen gwneud cyfaddawdau er mwyn creu patrwm o etholaethau ledled Cymru sy'n cydymffurfio â Rheolau'r ddeddfwriaeth newydd. Mae'n bwysig deall y bydd hyd yn oed newidiadau bach i un etholaeth yn effeithio yn sgîl hynny ar ardaloedd cyfagos, ac ar Gymru gyfan o bosibl.

Pennod 4: Datblygu cynigion – y broses

1. Cafodd y Comisiwn ffigurau niferoedd yr etholwyr naill ai'n uniongyrchol gan Swyddogion Cofrestru Etholwyr mewn awdurdodau lleol, neu'n anuniongyrchol drwy'r Swyddfa Ystadegau Gwladol. Ar ôl derbyn yr holl ffigurau, cytunodd y pedwar Comisiwn Ffiniau Seneddol ar gwota etholiadol y DU a nifer yr etholaethau i'w dyrannu i bob rhan o'r DU (gweler Pennod 2 a pharagraff 3 a Phennod 3 paragraff 2 ar gyfer y ffigurau gwirioneddol sydd wedi'u cytuno ar gyfer Arolwg 2013).
2. Mae natur orfodol Rheol 2 yn y ddeddfwriaeth – yn ymwneud â'r amrediad etholwyr statudol ar gyfer etholaethau – yn golygu y bydd yn angenrheidiol i etholaethau groesi nifer o ffiniau awdurdodau unedol allanol.

Cyhoeddi cynigion cychwynnol

3. Pan fydd y Comisiwn wedi penderfynu ar ei gynigion cychwynnol, bydd yn cyhoeddi gwybodaeth ar ei wefan, ynghyd â gwybodaeth fanwl am sut a pha bryd y gellir cyflwyno barnau ar y cynigion hynny. Ar yr un pryd, bydd yn anfon copïau caled o'r cynigion i 'fannau cadw' amrywiol yn lleol, lle gall y cyhoedd weld y cynigion.
4. Swyddfeydd yr awdurdod lleol perthnasol fel arfer fydd y manau cadw lle gall y cyhoedd archwilio'r cynigion, er y gellir defnyddio lleoedd eraill fel llyfrgelloedd cyhoeddus, yn enwedig yn yr ardaloedd lle ceir etholaethau mawr yn ddaearyddol. Bydd rhestr lawn o fannau cadw yn cael eu cyhoeddi ar wefan y Comisiwn ar yr un pryd â'r cynigion.
5. Yn ychwanegol at y cynigion cychwynnol a'i adroddiad ar y cynigion hynny, er mwyn helpu'r cyhoedd i ddeall y cynigion yn well, bydd y Comisiwn yn trefnu i roi ar gadw ac yn rhoi ar ei wefan fapiau manwl sy'n dangos, ymysg gwybodaeth arall, enw, dynodiad a ffin pob etholaeth arfaethedig.
6. Er mwyn hysbysebu'r cynigion cychwynnol, bydd y Comisiwn yn cyhoeddi hysbysiad o'r cynigion yn y papurau newydd cenedlaethol a lleol. Bydd y Comisiwn hefyd yn anfon copïau o'i gynigion at yr holl bartïon â buddiant (er enghraifft, awdurdodau unedol, Aelodau Seneddol ac Aelodau'r Cynulliad). Bydd awdurdodau unedol a llyfrgell Tŷ'r Cyffredin hefyd yn derbyn copïau o'r mapiau manwl. Cyn i'r wybodaeth gael ei hanfon allan, bydd y Comisiwn hefyd yn cyhoeddi datganiad i'r wasg ynglŷn â'r cynigion cychwynnol, y cyfnod derbyn cynrychiolaethau a gweithdrefnau dilynol arolwg.

7. Mae copïau o'r cynigion cychwynnol, adroddiadau a mapiau cysylltiedig, a'r holl gylchlythyrau a'r datganiadau i'r wasg a gyhoeddwyd gan y Comisiwn, yn cael eu rhoi ar ei wefan – www.comffin-cymru.gov.uk.

Cyfnod ymgynghori cychwynnol

8. Mae'r fframwaith statudol newydd yn cyflwyno cryn newid yn y broses ymgynghori. Mae Arolwg 2013 yn cael ei gynnal o dan weithdrefn newydd sy'n dibynnu ar gyfuniad o gynrychiolaethau ysgrifenedig a chynrychiolaethau llafar mewn gwrandawiadau cyhoeddus. Mae'r hen ddull o gynnal ymchwiliadau cyhoeddus wedi'i ddi-ddymu a'i ddisodli gan wrandawiadau cyhoeddus byrrach. Nid ymchwiliadau, cyfarfodydd cyhoeddus na dadleuon yw'r gwrandawiadau hyn, ond maent yno i gynig cyfle i'r Comisiwn esbonio ei gynigion cychwynnol ac i'r cyhoedd roi eu barnau ar y cynigion hyn.
9. Mae'r Comisiwn yn rhoi llawn gymaint o bwys ar gynrychiolaethau a wneir yn ysgrifenedig â'r rheiny a wneir ar lafar mewn gwrandawiadau cyhoeddus. Mae angen rheoli'r dull o gynnal gwrandawiadau'n ofalus, gan y cânt eu cyfyngu'n llym gan statud i bara nid mwy na dau ddiwrnod yr un. Fodd bynnag, os nad yw'n bosibl i rywun gwblhau cyflwyniadau llafar o fewn yr amser a ganiateir, gellir gwneud cynrychiolaethau o hyd yn ysgrifenedig o fewn y cyfnod ymgynghori 12 wythnos.
10. Gofynnir i'r rheiny sy'n rhoi eu barnau - ar lafar neu'n ysgrifenedig - i ddweud a ydynt yn cymeradwyo cynigion y Comisiwn, neu'n eu gwrthwynebu. Yn benodol, cynghorir gwrthwynebwyr i ddweud beth maent yn ei gynig yn lle cynigion y Comisiwn. Mae gwrthwynebiad gyda gwrthgynnig ymarferol i gyd-fynd ag ef yn debygol o gael fwy o ystyriaeth na datganiad o wrthwynebiad syml. Yn hyn o beth – ac yn enwedig yng ngolau pwysigrwydd Rheol 2 (amrediad etholwyr statudol) – bydd gwrthgynnig yn amlinellu cyfansoddiad pob etholaeth mewn ardal yn cael ei weld yn gyffredinol fel un sy'n fwy darbwyllog na chynnig ar gyfer cyfansoddiad un etholaeth yn unig nad yw'n mynd i'r afael ag unrhyw effeithiau canlyniadol ar ffigurau etholwyr etholaethau eraill.

Cynrychiolaethau ysgrifenedig

11. Mae'n ofynnol i'r Comisiwn ystyried yr holl gynrychiolaethau ysgrifenedig a wneir iddo o fewn cyfnod statudol o 12 wythnos yn dechrau gyda chyhoeddi'r cynigion cychwynnol. Bydd manylion ar sut i wneud cynrychiolaethau ysgrifenedig, gan gynnwys y dyddiad olaf ar gyfer derbyn cynrychiolaethau, yn cael eu cyhoeddi ochr yn ochr â'r cynigion cychwynnol eu hunain. Mae'n hanfodol bod cynrychiolaethau yn cael eu cyflwyno mewn da bryd er mwyn sicrhau eu bod yn cael eu derbyn o fewn y cyfnod ymgynghori dynodedig. **Ni fydd cynrychiolaethau a dderbynnir cyn neu ar ôl y cyfnod hwn yn cael eu hystyried.**

Gwrandawiadau cyhoeddus

12. Mae'n ofynnol i'r Comisiwn gynnal o leiaf dau ac nid mwy na phump o wrandawiadau cyhoeddus yng Nghymru. Bydd y gwrandawiadau cyhoeddus yng Nghymru yn ymwneud a chynigion ar gyfer Cymru, a rhyngddynt byddant yn cwmpasu Cymru gyfan.
13. Bydd manylion lleoliadau a dyddiadau ar gyfer y gwrandawiadau yn cael eu cyhoeddi ar wefan y Comisiwn yn fuan, a'u cyhoeddi eto ochr yn ochr â'r cynigion cychwynnol eu hunain.
14. Diben gwrandawriad cyhoeddus yw rhoi cyfle i bobl wneud cynrychiolaethau ynglŷn ag unrhyw un o gynigion cychwynnol y Comisiwn, gan gynnwys enwi etholaethau a chyflwyno unrhyw wrthgynigion. Yn wahanol i'r ymchwiliadau lleol yn y gorffennol, nid diben gwrandawriad cyhoeddus o dan y cynllun statudol newydd yw canolbwyntio'n helaeth ar sylwadau am unrhyw wrthgynigion y gall pobl eraill eu rhoi gerbron, gan y gellir gwneud hyn yn yr ail gyfnod ymgynghori (gweler paragraff 22 isod).
15. Mae cyflwyniadau ym mhob gwrandawriad cyhoeddus yn debygol o ganolbwyntio ar gynigion ar gyfer yr ardal sydd agosaf at leoliad y gwrandawriad, ond nid yw hyn yn golygu na ellir gwneud cyflwyniad sy'n ymwneud ag unrhyw ran o Gymru.
16. Caiff pob gwrandawriad ei gadeirio gan Gomisiynydd Cynorthwyol annibynnol wedi'i ddewis gan y Comisiwn, sy'n rheoli'r trefniadau, a gall ofyn cwestiynau - neu ganiatáu i rywun arall ofyn cwestiynau - i unigolyn sy'n rhoi cyflwyniad. Yn gyffredinol dylid gofyn cwestiynau drwy'r Cadeirydd a dylai fel arfer ofyn am esboniad yn hytrach na cheisio 'croesholi'r' siaradwr ar ei farnau.
17. Pan fydd manylion dyddiadau a lleoliadau'r gwrandawiadau cyhoeddus wedi'u cyhoeddi, caiff unigolion sy'n dymuno gwneud cynrychiolaeth lafar mewn un o'r gwrandawiadau eu hannog i hysbysu'r Comisiwn o flaen llaw. Bydd manylion am sut i ofyn am slot siarad mewn gwrandawriad cyhoeddus yn cael eu cyhoeddi ochr yn ochr â'r cynigion cychwynnol. Bydd y Comisiwn yn ymdrechu i ddarparu ar gyfer ceisiadau unigol am amser neu ddyddiad penodol, ond ni all fod yn sicr y bydd hyn yn bosibl.
18. Mae hyd slotiau siarad yn debygol o fod yn gyfyngedig iawn, felly bydd angen i gynrychiolaethau fod yn glir, yn gryno ac yn cynnwys ffocws. Hefyd, bydd angen i'r rheiny sy'n bwriadu siarad mewn gwrandawriad cyhoeddus fod yn rhesymol o hyblyg ynglŷn â phryd yn union y gofynnir iddynt ddechrau a gorffen eu cyflwyniad.
19. Y Comisiynydd Cynorthwyol sy'n cadeirio'r gwrandawriad cyhoeddus fydd yn penderfynu pa bryd i alw ar siaradwyr a faint o amser i'w neilltuo i bob un ohonynt. Er mwyn cynorthwyo'r Comisiynydd Cynorthwyol gyda hyn, byddai'n ddefnyddiol pe

gellid darparu crynodeb neu amlinelliad o'r pwyntiau y mae'r siaradwr yn dymuno'u gwneud o flaen llaw.

20. Bydd y Comisiwn yn mynnu ei fod yn cael ei hysbysu o flaen llaw am unrhyw gyfarpar gweledol sydd i'w ddefnyddio yn ystod gwneud cynrychiolaethau llafar mewn gwrandawiadau cyhoeddus, a bod y cyfarpar hwnnw'n cael ei gyflenwi o flaen llaw. Bydd manylion y gweithdrefnau sydd i'w dilyn yn cael eu cyhoeddi cyn y gwrandawiadau cyhoeddus.
21. Bydd trawsgrifiad gair-am-air yn cael ei wneud o'r holl gyflwyniadau a fydd yn cael eu gwneud mewn gwrandawiadau cyhoeddus. Cyhoeddir y trawsgrifiadau gyda chynrychiolaethau eraill ar wefan y Comisiwn.

Cyfnod ymgynghori eilaidd

22. Cyn gynted ag y bo modd ar ôl yr ymgynghoriad 12-wythnos cychwynnol ar gynigion cychwynnol y Comisiwn, bydd y Comisiwn yn cyhoeddi'r holl gynrychiolaethau a dderbyniodd ar ei wefan (gan gynnwys trawsgrifiadau o'r gwrandawiadau cyhoeddus) yn Gymraeg ac yn Saesneg. Bydd copi caled yn cael ei roi ar gadw ar yr un pryd mewn o leiaf un lleoliad ym mhob etholaeth arfaethedig.
23. Ar ôl i'r cynrychiolaethau gael eu cyhoeddi, mae cyfnod statudol pellach o bedair wythnos, ac yn ystod hwnnw gall pobl gyflwyno sylwadau ysgrifenedig i'r Comisiwn ar y cynrychiolaethau hynny a dderbyniodd yn ystod y cyfnod ymgynghori cychwynnol, er enghraifft, yn herio neu'n cefnogi haeriadau a wnaed mewn cynrychiolaeth. Nid oes unrhyw wrandawiadau cyhoeddus ar hyn o bryd.
24. Ar ôl eu cyfieithu, bydd y Comisiwn yn cyhoeddi ar ei wefan yr holl gynrychiolaethau ysgrifenedig a dderbyniodd yn ystod y cyfnod ymgynghori eilaidd pedair wythnos.

Datblygu cynigion diwygiedig

25. Bydd y comisiynwyr cynorthwyol yn ystyried yr holl gynrychiolaethau ysgrifenedig a dderbyniwyd a'r cynrychiolaethau llafar a wnaed mewn gwrandawiadau cyhoeddus yn ystod y cyfnod ymgynghori cychwynnol, ynghyd â'r holl gynrychiolaethau ysgrifenedig a wnaed yn ystod y cyfnod ymgynghori eilaidd pedair wythnos. Bydd comisiynydd cynorthwyol 'arweiniol' wedi'i enwebu yn ysgrifennu adroddiad dros y Comisiwn wedyn, yn crynhoi ac yn ystyried y cynrychiolaethau ac yn argymhell a ddylid adolygu'r cynigion yng ngholau'r cynrychiolaethau hynny - ac os dylid, sut. Bydd y Comisiwn yn ystyried yr adroddiad wedyn ac yn penderfynu pa un a ddylid gwneud diwygiadau i'w gynigion cychwynnol, ac i ba raddau.
26. Os caiff y cynigion eu diwygio, bydd y Comisiwn yn mynd ati wedyn i gyhoeddi hysbysiad ac adroddiad cynigion diwygiedig, fel y gwnaeth ar gyfer y cynigion cychwynnol. Mae'r Ddeddf yn darparu ar gyfer cyfnod pellach o wyth wythnos ar gyfer gwneud cynrychiolaethau ysgrifenedig i'r Comisiwn ar y cynigion diwygiedig.

Nid oes unrhyw wrandawiadau cyhoeddus ar hyn o bryd; ni fydd y cyfnod pedair wythnos ar gyfer cynnig sylwadau ar gynrychiolaethau pobl eraill yn cael ei ailadrodd ychwaith.

27. Bydd y Comisiwn yn cyhoeddi'r holl gynrychiolaethau ysgrifenedig a dderbyniwyd yn ystod y cyfnod ymgynghori wyth wythnos ar gynigion diwygiedig ar yr un pryd â chyhoeddi'r Argymhellion Terfynol.

Pwysigrwydd cyfranogi

28. Mae'r Comisiwn yn dymuno annog pobl neu sefydliadau â diddordeb yn y cynigion ar gyfer eu hardal i wneud cynrychiolaethau ysgrifenedig neu lafar i'r Comisiwn, boed hynny o blaid y cynigion neu'n eu gwrthwynebu.
29. Un broblem benodol fydd cael y cyfryw ymatebion ar yr amser iawn. Er enghraifft, gall pobl nad ydynt yn dangos eu cefnogaeth i'r cynigion cychwynnol weld bod y Comisiwn, yng ngolau cynrychiolaethau a dderbyniwyd gan bobl eraill, yn cyhoeddi cynigion diwygiedig neu argymhellion terfynol nad ydynt yn eu cefnogi. Mae'n bwysig felly yn yr enghraifft hon y dylai pobl sy'n cefnogi'r cynigion cychwynnol ddweud hynny yn y cyfnod ymgynghori cyntaf.
30. Mae cyfranogi'n llawn ac yn amserol yn cynorthwyo'r Comisiwn yn y pen draw i fesur barn leol ar ei gynigion yn fwy cywir, ac o ganlyniad mae'n cynyddu'r tebygolrwydd y bydd ei argymhellion terfynol yn dderbyniol yn gyffredinol i fwyafrif y rheiny y bydd yn rhaid iddynt fyw a gweithio gyda hwy.

Argymhellion terfynol ac adroddiad

31. Bydd y Comisiwn yn ystyried unrhyw gynrychiolaethau ysgrifenedig yn ymwneud â'r cynigion diwygiedig a wnaed yn ystod y cyfnod ymgynghori wyth wythnos, y cyfeirir ato ym mharagraff 26 uchod, a bydd yn gwneud ei benderfyniadau terfynol ynghylch a oes angen gwneud addasiadau pellach yng ngolau'r cynrychiolaethau hynny.
32. Pan fydd y Comisiwn wedi penderfynu ar ei argymhellion terfynol ar gyfer Cymru, bydd yn mynd ati wedyn i ddrafftio a chyflwyno adroddiad ysgrifenedig ffurfiol i'r Llywodraeth. Bydd yr adroddiad, a fydd yn cael ei gyhoeddi hefyd, yn cynnwys disgrifiad o'r arolwg, disgrifiad testunol o'r holl argymhellion terfynol, a set o fapiau i ddangos y ffiniau presennol a'r ffiniau a gynigir gan yr argymhellion terfynol.
33. Bydd cyflwyno'r adroddiad terfynol ffurfiol yn cwblhau proses yr arolwg. Cyfrifoldeb Llywodraeth y Deyrnas Unedig a'r Senedd yw'r weithdrefn i weithredu etholaethau newydd.

Pennod 5: Ar ôl yr adroddiad terfynol

Gweithdrefn Seneddol

1. Ar ôl i'r Llywodraeth dderbyn adroddiad terfynol y Comisiwn, rhaid iddo ei gyflwyno gerbron y Senedd.
2. Lle bydd adroddiad terfynol wedi'i gyflwyno gan unrhyw un o'r pedwar Comisiwn Ffiniau Seneddol yn y Deyrnas Unedig yn argymhell newidiadau i etholaethau presennol, mae'n rhaid i'r Llywodraeth gyflwyno drafft o Orchymyn yn y Cyfrin Gyngor gerbron y Senedd hefyd, yn rhoi grym i'r argymhellion yn yr adroddiad(au). Wrth baratoi'r drafft hwnnw, ni all y Llywodraeth addasu argymhellion unrhyw un o'r Comisiynau Ffiniau Seneddol, oni bai y gofynnwyd iddo wneud hynny'n benodol (yn ysgrifenedig a chan nodi rhesymau) gan y Comisiwn Ffiniau Seneddol perthnasol.
3. Rhaid i'r Gorchymyn drafft gael ei drafod a'i gymeradwyo (neu'i wrthod) gan ddau Dŷ'r Senedd. Os na chaiff y Gorchymyn yn y Cyfrin Gyngor drafft ei gymeradwyo, gall y Llywodraeth ddiwygio'r drafft wedyn a chyflwyno drafft diwygiedig gerbron y Senedd i'w gymeradwyo.
4. Pan fydd y Gorchymyn yn y Cyfrin Gyngor wedi'i gymeradwyo gan y Senedd, mae'n ofynnol i'r Llywodraeth ei gyflwyno iddo gael ei wneud gan Ei Mawrhydi yn y Cyngor. Ar ôl i'r Gorchymyn yn y Cyfrin Gyngor gael ei wneud, bydd yr etholaethau newydd yn dod i rym yn yr Etholiad Cyffredinol nesaf. Mae'n rhaid i unrhyw isetholiadau a gynhelir yn y cyfamser fod wedi'u cynnal ar sail yr hen etholaethau (presennol). Ni ellir codi amheuaeth ynghylch dilysrwydd Gorchymyn yn y Cyfrin Gyngor, ar ôl ei wneud, mewn unrhyw achos cyfreithiol.

Pennod 6: Casgliad

1. Gobeithir y bydd y wybodaeth a'r esboniadau a roddir yn y llyfryn hwn yn cyflawni'r diben a nodwyd yn y Cyflwyniad, gan helpu i esbonio'r broses a'r polisi ar gyfer partïon â buddiant ac annog eu cyfranogiad gwybodus, gan hynny'n helpu'r Comisiwn i gyflawni'i waith.

ATODIAD A

CYFANSODDIAD Y COMISIWN

Yn unol ag Atodlen 1 i Ddeddf Etholaethau Seneddol 1986.

1. Cadeirydd

Llefarydd Tŷ'r Cyffredin yw Cadeirydd pob un o'r Pedwar Comisiwn Ffiniau. Mae hwn yn benodiad yn rhinwedd ei swydd, ac nid yw'r Llefarydd yn gyffredinol yn chwarae unrhyw ran yng ngwaith gwirioneddol y Comisiwn.

2. Tri aelod arall

i.) Mae'r dirprwy gadeirydd, sy'n llywyddu yng nghyfarfodydd y Comisiwn, yn farnwr yr Uchel Lys a benodwyd gan yr Arglwydd Ganghellor.

ii.) Penodwyd dau aelod arall ar y cyd gan Arglwydd Lywydd y Cyngor ac Ysgrifennydd Gwladol Cymru.

Gellir gweld aelodaeth bresennol y Comisiwn ar y wefan

3. Dau asesydd (ar gael i roi cyngor a chymorth technegol fel bo'r angen)

i.) Cofrestrydd Cyffredinol Cymru a Lloegr.

ii.) Cyfarwyddwr Cyffredinol yr Arolwg Ordnans.

4. Ysgrifennydd

Penodir yr ysgrifennydd ar y cyd gan Arglwydd Lywydd y Cyngor ac Ysgrifennydd Gwladol Cymru.

5. Comisiynwyr Cynorthwyol

Gall yr Ysgrifennydd Gwladol, ar gais y Comisiwn, benodi un neu fwy o Gomisiynwyr cynorthwyol i gynorthwyo'r Comisiwn i gyflawni'i swyddogaethau. Gall Comisiynwyr Cynorthwyol a benodir, er enghraifft, weithredu fel Cadeiryddion yn y gwrandawiadau cyhoeddus. Fel arfer bydd Comisiynydd cynorthwyol yn unigolyn annibynnol â chymhwyster cyfreithiol.

ATODIAD B

CYFEIRIADAU A RHIFAU FFÔN Y COMISIYNAU ERAILL

Seneddol

The Boundary Commission for England

2nd Floor
35 Great Smith Street
London
SW1P 3BQ

Ffôn: (020) 7276 1102

E-bost: information@bcommengland.x.gsi.gov.uk
Gwefan: www.boundarycommissionforengland.org.uk

The Boundary Commission for Scotland

Thistle House
91 Haymarket Terrace
Edinburgh
EH12 5HD

Ffôn: (0131) 538 7510
Ffacs: (0131) 538 7511

E-bost: bcs@scottishboundaries.gov.uk
Gwefan: www.bcomm-scotland.gov.uk

The Boundary Commission for Northern Ireland

Forestview
Purdy's Lane
Newtownbreda
Belfast
BT8 7AR

Ffôn: (028) 9069 4800
Ffacs: (028) 9069 4801

E-bost: bcni@belfast.org.uk
Gwefan: www.boundarycommission.org.uk

Llywodraeth Leol

Comisiwn Ffiniau Llywodraeth Leol i Gymru

Tŷ Caradog (Llawr 1)
1-6 Plas Sant Andreas
Caerdydd
CF10 3BE

Ffôn: (029) 2039 5031

Ffacs: (029) 2039 5250

E-bost: cfill-cymru@cymru.gsi.gov.uk

Cyfeiriad rhyngryd: www.cfill.cymru.gov.uk

Local Government Boundary Commission for England

Layden House
76-86 Turnmill Street
London
EC1M 5LG

Ffôn: (020) 7664 8534

Ffacs: (020) 7296 6227

E-bost: reviews@lgbce.org.uk

Gwefan: www.lgbce.org.uk

Local Government Boundary Commission for Scotland

Thistle House
91 Haymarket Terrace
Edinburgh
EH12 5HD

Ffôn: (0131) 538 7510

Ffacs: (0131) 538 7511

E-bost: lgbcs@scottishboundaries.gov.uk

Gwefan: www.lgbc-scotland.gov.uk

Local Government Boundaries Commissioner for Northern Ireland

Ddim yn weithredol ar hyn o bryd.

COMISIWN FFINIAU I GYMRU

Yr Ombwdsmon Seneddol

Yr Ombwdsmon Seneddol a Gwasanaeth Iechyd

Millbank Tower

Millbank

London

SW1P 4QP

Ffôn: 0345 015 4033

Ffacs: 0300 061 4000

E-bost: phso.enquiries@ombudsman.org.uk

Gwefan: www.ombudsman.org.uk

ATODIAD C

RHEOLAU AR GYFER AILDDOSBARTHU SEDDI

Nifer yr etholaethau

1 Nifer yr etholaethau yn y Deyrnas Unedig fydd 600.

Etholwyr i bob etholaeth

2 (1) Bydd nifer yr etholwyr mewn unrhyw etholaeth -
(a) ddim llai na 95% o gwota etholiadol y Deyrnas Unedig, a
(b) ddim uwch na 105% o'r cwota hwnnw.

(2) Mae'r rheol hon yn amodol ar reolau 4(2), 6(3) a 7.

(3) Yn yr Atodlen hon mae "cwota etholiadol y Deyrnas Unedig" yn golygu -

E/596

Ile mae E yn sefyll am etholwyr y Deyrnas Unedig llai nifer yr etholwyr yn yr etholaethau y sonnir amdanynt yn rheol 6.

Dyrannu etholaethau i rannau o'r Deyrnas Unedig

3 (1) Bydd pob etholaeth yn gyfan gwbl yn un o bedair rhan y Deyrnas Unedig (Cymru, Lloegr, yr Alban a Gogledd Iwerddon).

(2) Caiff nifer yr etholaethau ym mhob rhan o'r Deyrnas Unedig ei phennu yn unol â'r dull dyrannu a amlinellir yn rheol 8.

Arwynebedd etholaethau

4 (1) Ni fydd gan etholaeth arwynebedd fwy na 13,000 cilomedr sgwâr.

(2) Nid oes raid i etholaeth gydymffurfio â rheol 2(1)(a) -

(a) os oes ganddi arwynebedd fwy na 12,000 cilomedr sgwâr, a

- (b) mae'r Comisiwn Ffiniau dan sylw yn fodlon nad yw'n rhesymol bosibl i'r etholaeth gydymffurfio â'r rheol honno.

Ffactorau

- 5 (1) Gall Comisiwn Ffiniau ystyried, os ac i'r graddau y gwêl yn dda -
- (a) ystyriaethau daearyddol arbennig, gan gynnwys yn arbennig maint, siâp a hygyrchedd etholaeth,
 - (b) ffiniau llywodraeth leol fel y maent yn bodoli ar ddiwrnod cyffredin ethol cyngorwyr mwyaf diweddar cyn dyddiad yr arolwg.
 - (c) ffiniau etholaethau presennol;
 - (d) unrhyw gysylltiadau lleol a fyddai'n cael eu torri mewn etholaethau;
 - (e) yr anghyfleusterau sydd ynghlwm wrth y cyfryw newidiadau.⁸
- (2) Gall y Comisiwn Ffiniau i Loegr ystyried, os ac i'r graddau y gwêl yn dda, ffiniau'r rhanbarthau etholiadol a bennir yn Atodlen 1 i Ddeddf Etholiadau Senedd Ewrop 2002 (gan anwybyddu paragraff 2(2) o'r Atodlen honno a'r cyfeiriadau at Gibraltar) fel y mae mewn grym ar ddiwrnod cyffredin ethol cyngorwyr mwyaf diweddar cyn dyddiad yr arolwg.
- (3) Mae'r rheol hon mewn grym yn amodol ar reolau 2 a 4.

Etholaethau gwarchoddedig

- 6 (1) Bydd dwy etholaeth ar Ynys Wyth.
- (2) Bydd y canlynol yn parhau -
- (a) etholaeth o'r enw Ynysoedd Erch a Shetland, yn cynnwys ardaloedd Cyngor Ynysoedd Erch a Chyngor Ynysoedd Shetland;
 - (b) etholaeth o'r enw Na h-Eileanan an Iar, yn cynnwys ardal Comhairle nan Eilean Siar.
- (3) Nid yw Rheol 2 yn gymwys i'r etholaethau hyn.

⁸ Nid yw Rheol 5(1)(e) yn gymwys i adroddiad a gyflwynir cyn 1 Hydref 2013, fel a bennir gan adran 11(2) o Ddeddf Pleidleisio Seneddol ac Etholaethau 2011

Gogledd Iwerddon

7 (1) Mewn perthynas â Gogledd Iwerddon, mae is-baragraff (2) isod yn gymwys yn lle rheol 2 lle bo'r -

(a) gwahaniaeth rhwng -

(i) etholwyr Gogledd Iwerddon, a

(ii) gwota etholiadol y Deyrnas Unedig wedi'i luosi â nifer y seddi yng Ngogledd Iwerddon (a bennir o dan reol 8),

yn uwch na thraean o gwota etholiadol y Deyrnas Unedig, a

(b) mae'r Comisiwn Ffiniau i Ogledd Iwerddon o'r farn y byddai gorfod cymhwyso rheol 2 yn amharu'n afresymol ar -

(i) eu gallu i ystyried y ffactorau a bennir yn rheol 5(1), neu

(ii) eu gallu i gydymffurfio ag adran 3(2) y Ddeddf hon.

(2) Bydd nifer etholwyr unrhyw etholaeth -

(a) ddim llai na pha un bynnag yw'r lleiaf o -

N-A

a 95% o gwota etholiadol y Deyrnas Unedig, a

(b) ddim uwch na pha un bynnag yw'r mwyaf o -

N+A

a 105% o gwota etholiadol y Deyrnas Unedig,

lle mai -

N yw nifer etholwyr Gogledd Iwerddon wedi'i rhannu â nifer y seddi yng Ngogledd Iwerddon (pennwyd o dan reol 8), ac

A yw 5% o gwota etholiadol y Deyrnas Unedig.

Y dull dyrannu

8 (1) Mae'r dull dyrannu y cyfeirir ato yn rheol 3(2) fel a ganlyn.

- (2) Caiff yr etholaeth gyntaf ei dyrannu i'r rhan o'r Deyrnas Unedig â'r nifer fwyaf o etholwyr.
- (3) Caiff yr ail etholaeth a'r etholaethau dilynol eu dyrannu yn yr un modd, ac eithrio bod etholaeth sydd yn rhan o'r Deyrnas Unedig y dyrannwyd un neu fwy o etholaethau iddi'n barod i'w rhannu gan -

2C+1

Ile mai C yw'r nifer o etholaethau a ddyrannwyd eisoes i'r rhan honno.

- (4) Lle mae'r ffigur a roddwyd gan is-baragraff (3) uchod yr un fath ar gyfer dwy ran neu fwy o'r Deyrnas Unedig, y rhan y caiff etholaeth ei dyrannu iddi fydd yr un sydd â'r nifer etholwyr lai neu'r nifer etholwyr wirioneddol leiaf.
- (5) Nid yw'r rheol yn gymwys i'r etholaethau y sonnir amdanynt yn rheol 6, ac felly -
 - (a) caiff nifer etholwyr Lloegr ei thrin at ddibenion y rheol hon fel nifer sydd wedi'i lleihau gan nifer yr etholwyr yr etholaethau y sonnir amdanynt yn rheol 6(1);
 - (b) caiff nifer etholwyr yr Alban ei thrin at ddibenion y rheol hon fel nifer sydd wedi'i lleihau gan nifer yr etholwyr yr etholaethau y sonnir amdanynt yn rheol 6(2).

Dehongli

- 9 (1) Mae'r rheol hon mewn grym at ddibenion yr Atodlen hon.
- (2) "Etholwyr" y Deyrnas Unedig, neu ran o'r Deyrnas Unedig neu etholaeth, yw cyfanswm nifer y bobl y mae eu henwau yn ymddangos ar y fersiwn berthnasol o gofrestr etholwyr seneddol mewn perthynas â chyfeiriadau yn y Deyrnas Unedig, neu yn y rhan honno neu'r etholaeth honno.

At y diben hwn y fersiwn berthnasol o gofrestr yw'r fersiwn sy'n ofynnol yn rhinwedd isadran (1) o adran 13 Deddf Cynrychiolaeth y Bobl 1983 i'w chyhoeddi ddim hwyrach na dyddiad yr arolwg, neu a fyddai'n ofynnol oni bai am -

- (a) unrhyw bŵer o dan yr adran honno i bennu dyddiad diweddarach, neu
 - (b) isadran (1A) o'r adran honno.
- (3) "Ffiniau llywodraeth leol" yw -
 - (a) yn Lloegr, ffiniau siroedd a'u hadrannau etholiadol, dosbarthiadau a'u wardiau, bwrdeistrefi Llundain a'u wardiau a Dinas Llundain,

- (b) yng Nghymru, ffiniau siroedd, bwrdeistrefi sirol, adrannau etholiadol, cymunedau a wardiau cymunedol,
 - (c) yn yr Alban, ffiniau ardaloedd llywodraeth leol a'r wardiau etholiadol y'u rhennir iddynt o dan adran 1 Deddf Llywodraeth Leol (yr Alban) 2004, a
 - (d) yng Ngogledd Iwerddon, ffiniau wardiau.
- (4) "Diwrnod cyffredin ethol cynghorwyr" yw -
- (a) mewn perthynas â Chymru a Lloegr, y diwrnod cyffredin ethol cynghorwyr ar gyfer ardaloedd llywodraeth leol;
 - (b) mewn perthynas â'r Alban, y diwrnod y cynhelir y bleidlais mewn etholiadau cynghorwyr cyffredin ar gyfer ardaloedd llywodraeth leol;
 - (c) mewn perthynas â Gogledd Iwerddon, y diwrnod etholiad ar gyfer unrhyw gyngor dosbarth (ac eithrio etholiad i lenwi lle gwasg achlysurol).
- (5) "Dyddiad yr arolwg", mewn perthynas ag adroddiad o dan adran 3(1) y Ddeddf hon y mae'n ofynnol i Gomisiwn Ffiniau (yn ôl adran 3(2)) gyflwyno cyn dyddiad penodol, yw dwy flynedd a deg mis cyn y dyddiad hwnnw.
- (6) Mae "Cwota etholiadol y Deyrnas Unedig" yn golygu hynny a bennir gan reol 2(3).
- (7) Mae cyfeiriad yn rheol 6 at ardal at yr ardal fel yr oedd yn bodoli pan ddaeth Rhan 2 o Ddeddf Pleidleisio Seneddol ac Etholaethau 2011 i rym.

ATODIAD CH

GEIRFA A BYRFODDAU

Asesydd	Ymgynghorydd technegol wedi'i benodi'n statudol i'r Comisiwn, sydd naill ai'n Gofrestrydd Cyffredinol Cymru a Lloegr neu'n Gyfarwyddwr Cyffredinol yr Arolwg Ordnans.
Comisiynydd Cynorthwyol	Unigolyn wedi'i benodi gan yr Ysgrifennydd Gwladol ar gais y Comisiwn i gynorthwyo'r Comisiwn gyflawni'i swyddogaethau, yn unigolyn annibynnol â chymhwyster cyfreithiol fel arfer.
Borough Constituency Talfyrrir i BC	Etholaeth seneddol yn cynnwys ardal drefol yn bennaf.
Cymuned (ardaloedd a wardiau)	Rhennir Cymru gyfan yn ardaloedd cymunedol. Mae cynghorau cymuned neu gynghorau tref gan lawer o ardaloedd cymunedol. Lle mae gan ardal gymunedol gyngor cymuned neu gyngor tref, yna gellir trefnu'r ardaloedd hyn yn wardiau at ddibenion etholiadol. Caiff adrannau etholiadol Cymru eu creu gan ddefnyddio'r ardaloedd cymunedol hyn (a wardiau) fel eu sylfeini.
County Constituency Talfyrrir i CC	Etholaeth seneddol yn cynnwys elfen wledig sylweddol.
Dynodiad	Dosbarthiad naill ai fel 'borough constituency' neu 'county constituency'.
Adran Etholiadol	Yr adrannau y rhennir ardaloedd awdurdod unedol iddynt at ddiben ethol cynghorwyr; cyfeirir atynt ar lafar weithiau fel wardiau.
Cwota etholiadol	Nifer gyfartalog yr etholwyr mewn etholaeth a geir drwy rannu cyfanswm nifer yr etholwyr y Deyrnas Unedig â 596 (sef nifer yr etholaethau seneddol ar gyfer y Deyrnas Unedig llai'r rheiny ag esemptiadau penodol).
Etholwyr	Nifer yr etholwyr seneddol cofrestredig mewn ardal benodol.
Argymhellion terfynol	Yr argymhellion a gyflwynir mewn adroddiad i'r Ysgrifennydd Gwladol ar ddiwedd arolwg. Gallant fod yn gynigion cychwynnol neu'n gynigion diwygiedig mewn unrhyw ardal benodol.

Arolwg cyffredinol	Prif arolwg o etholaethau seneddol, ac aiddosbarthiad, yng Nghymru bob 5 mlynedd. O 2011, mae'r holl arolygon o etholaethau seneddol yn arolygon cyffredinol.
Cyfnod ymgynghori cychwynnol	Cyfnod penodedig o 12 wythnos i'r Comisiwn allu derbyn cynrychiolaethau ysgrifenedig. Mae Gwrandawiadau Cyhoeddus i'w cynnal yn ystod y cyfnod yn dechrau gyda'r bumed wythnos ac yn gorffen gyda'r degfed wythnos ohono.
Cynigion cychwynnol	Cynigion cychwynnol ar gyfer ymgynghori'n gyhoeddus arnynt.
Gwrandawriad Cyhoeddus	Cyfle ffurfiol mewn unrhyw ardal benodedig i bobl wneud cynrychiolaethau llafar, dan gadeiryddiaeth comisiynydd cynorthwyol fel arfer. Rhaid cynnal o leiaf dau ac nid mwy na phum gwrandawriad cyhoeddus yng Nghymru, a rhaid cwblhau pob un o fewn dau ddiwrnod.
Aiddosbarthu seddi	Rhannu ardal yn etholaethau seneddol newydd.
Cynrychiolaethau	Barnau a ddarperir gan unigolyn, grŵp neu sefydliad i'r Comisiwn ar ei gynigion cychwynnol neu'i gynigion diwygiedig, naill ai o'u plaid neu'n eu gwrthwynebu, gan gynnwys gwrthgynigion a deisebau.
Dyddiad Arolwg	Rhaid seilio cynigion ar nifer yr etholwyr ar y cofrestrï etholwyr ar y dyddiad hwn. Diffinnir yn y Ddeddf fel y dyddiad ddwy flynedd a deg mis cyn cyflwyno'r adroddiad terfynol (h.y. 1 Rhagfyr 2010 ar gyfer yr arolwg sydd i'w gwblhau gydag adroddiad terfynol erbyn 1 Hydref 2013).
Cynigion diwygiedig	Y cynigion cychwynnol fel y'u diwygiwyd.
Rheolau ar gyfer Aiddosbarthu Seddi	Y meini prawf statudol ar gyfer etholaethau seneddol o dan Atodlen 2 Deddf Etholaethau Seneddol 1986.
Cyfnod ymgynghori eilaidd	Cyfnod dynodedig o 4 wythnos i'r Comisiwn allu derbyn cynrychiolaethau. Mae'r cyfnod hwn yn dilyn cyhoeddi'r cynrychiolaethau a dderbyniwyd a'r cofnod o'r Gwrandawiadau Cyhoeddus a gynhaliwyd yn ystod y cyfnod ymgynghori cychwynnol.

Awdurdod Unedol

Prif gyngor – elfen haen sengl llywodraeth leol sy'n gyfrifol am holl swyddogaethau llywodraeth leol neu'r rhan fwyaf ohonynt o fewn ei ardal, yng Nghymru disodlodd hyn system ddwy haen cynghorau sir a chynghorau dosbarth: Cyngor Sir, neu Gyngor Bwrdeistref Sirol.

ATODIAD D

ETHOLAETHAU SENEDDOL PRESENNOL A NIFEROEDD ETHOLWYR YNG NGHYMRU

Aberavon – 51,034 o etholwyr (Castell-nedd Port Talbot – CNPT)

Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr	Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr
Aberafan	CNPT	4,151	Y Cymer	CNPT	2,171
Baglan	CNPT	5,541	Glyncorwg	CNPT	870
Dwyrain Llansawel	CNPT	2,317	Gwynfi	CNPT	1,054
Gorllewin Llansawel	CNPT	2,172	Margam	CNPT	2,294
Bryn a Chwmafan	CNPT	5,137	Port Talbot	CNPT	4,368
Coed-ffranc Ganol	CNPT	3,006	Dwyrain Sandfields	CNPT	5,160
Gogledd Coed-ffranc	CNPT	1,835	Gorllewin Sandfields	CNPT	5,079
Gorllewin Coed-ffranc	CNPT	2,047	Tai-Bach	CNPT	3,832

Aberconwy – 44,962 o etholwyr

Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr	Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr
Bettws-y-Coed	Conwy	985	Llansanffraid	Conwy	1,831
Bryn	Conwy	1,347	Marl	Conwy	3,069
Caerhun	Conwy	1,686	Mostyn	Conwy	2,809
Capel Ulo	Conwy	1,238	Pandy	Conwy	1,492
Conwy	Conwy	3,386	Pant-yr-afon/Penmaenan	Conwy	2,201
Craig-y-Don	Conwy	2,797	Penrhyn	Conwy	3,911
Crwst	Conwy	1,623	Pensarn	Conwy	2,096
Deganwy	Conwy	3,344	Trefriw	Conwy	1,035
Eglwysbach	Conwy	1,206	Tudno	Conwy	3,703
Gogarth	Conwy	3,001	Uwch Conwy	Conwy	1,294
Gower	Conwy	908			

Alyn and Deeside – 61,485 o etholwyr

Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr	Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr
Aston	Sir y Fflint	2,456	Higher Kinnerton	Sir y Fflint	1,279
Gogledd Dwyrain Brychdyn	Sir y Fflint	1,702	Yr Hôb	Sir y Fflint	1,972
De Brychdyn	Sir y Fflint	2,807	Llanfynydd	Sir y Fflint	1,462
Dwyrain Bistre Bwcle	Sir y Fflint	2,775	Mancot	Sir y Fflint	2,639
Gorllewin Bistre Bwcle	Sir y Fflint	3,337	Pen-y-ffordd	Sir y Fflint	3,002
Mynydd Bwcle	Sir y Fflint	2,216	Queensferry	Sir y Fflint	1,410
Pentrobin Bwcle	Sir y Fflint	3,529	Saltney Cyffordd Yr Wyddgrug	Sir y Fflint	937
Caergwle	Sir y Fflint	1,274	Saltney Stonebridge	Sir y Fflint	2,665
Canol Cei Conna	Sir y Fflint	2,411	Sealand	Sir y Fflint	2,120
Cei Conna Golftyn	Sir y Fflint	3,924	Dwyrain Shotton	Sir y Fflint	1,416
De Cei Conna	Sir y Fflint	4,366	Shotton Uchaf	Sir y Fflint	1,739
Cei Conna Gwepre	Sir y Fflint	1,662	Gorllewin Shotton	Sir y Fflint	1,499
Ewlo	Sir y Fflint	4,092	Treuddyn	Sir y Fflint	1,291
Penarlâg	Sir y Fflint	1,503			

Arfon – 40,707 o etholwyr

Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr	Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr
Arlechwedd	Gwynedd	993	Llanrug	Gwynedd	1,308
Bethel	Gwynedd	1,025	Llanwnda	Gwynedd	1,469
Bontnewydd	Gwynedd	856	Marchog	Gwynedd	1,442
Cadnant	Gwynedd	1,437	Menai (Bangor)	Gwynedd	2,483
Cwm-y-Glo	Gwynedd	723	Menai (Caernarfon)	Gwynedd	1,798
Deiniol	Gwynedd	569	Ogwen	Gwynedd	1,605
Deiniolen	Gwynedd	1,204	Peblig (Caernarfon)	Gwynedd	1,445
Dewi	Gwynedd	1,229	Penisarwaun	Gwynedd	1,287
Garth	Gwynedd	702	Pentir	Gwynedd	1,678
Gerlan	Gwynedd	1,592	Penygroes	Gwynedd	1,284
Glyder	Gwynedd	1,288	Seiont	Gwynedd	2,158
Y Groeslon	Gwynedd	1,297	Tal-y-sarn	Gwynedd	1,294
Hendre	Gwynedd	904	Tregarth a Mynydd Llandygái	Gwynedd	1,596
Hirael	Gwynedd	921	Waunfawr	Gwynedd	1,223
Llanberis	Gwynedd	1,474	Y Felinheli	Gwynedd	1,572
Llanllyfni	Gwynedd	851			

Blaenau Gwent – 53,517 o etholwyr (Blaenau Gwent – BG)

Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr	Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr
Abertyleri	BG	3,421	De Glynebwy	BG	3,021
Badminton	BG	2,544	Georgetown	BG	2,668
Beaufort	BG	2,976	Llanhilleth	BG	3,686
Y Blaenau	BG	3,605	Nantyglo	BG	3,491
Brynmawr	BG	4,212	Rassau	BG	2,494
Cwm	BG	3,419	Sirhowi	BG	4,387
Cwmtylleri	BG	3,667	Six Bells	BG	1,878
Gogledd Glynebwy	BG	3,467	Canol a Gorllewin Tredegar	BG	4,581

Brecon and Radnorshire – 53,633 o etholwyr

Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr	Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr
Aber-craf	Powys	1,140	Llangors	Powys	879
Bugeildy	Powys	1,106	Llangynllo	Powys	1,021
Bronllys	Powys	967	Llangynidr	Powys	829
Llanfair-ym-Muallt	Powys	1,904	Llanwrtyd	Powys	1,463
Bwlch	Powys	739	Llanllyr	Powys	915
Crucywel	Powys	2,243	Maescar/Llywel	Powys	1,367
Cwm-twrch	Powys	1,610	Nantmel	Powys	1,197
Dyserth a Threcoed	Powys	1,001	Penraig	Powys	1,311
Felin-fach	Powys	1,097	Llanandras	Powys	2,177
Clas-ar-Wy	Powys	1,761	Rhaeadr Gwy	Powys	1,607
Gwernyfed	Powys	1,188	St. David Fewnol	Powys	1,162
Y Gelli	Powys	1,243	St. John	Powys	2,605
Trefyclo	Powys	2,295	St. Mary	Powys	1,872
Llanafanfawr	Powys	1,134	Talgarth	Powys	1,308
Llanbadarn Fawr	Powys	861	Cymuned Talgarth	Powys	1,552
Dwyrain / Gorllewin Llandrindod	Powys	940	Tawe-Uchaf	Powys	1,726
Gogledd Llandrindod	Powys	1,469	Ynyscedwyn	Powys	1,746
De Llandrindod	Powys	1,563	Yscir	Powys	876
Llanelwedd	Powys	959	Ystradgynlais	Powys	2,001
Llangatwg	Powys	799			

Bridgend – 58,936 o etholwyr

Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr	Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr
Bracla	Pen-y-bont ar Ogwr	8,208	Newton	Pen-y-bont ar Ogwr	2,921
Bryntirion, Trelales a Merthyr Mawr	Pen-y-bont ar Ogwr	6,057	Notais	Pen-y-bont ar Ogwr	2,764
Cefn Glas	Pen-y-bont ar Ogwr	1,247	Yr Hengastell	Pen-y-bont ar Ogwr	3,589
Coety	Pen-y-bont ar Ogwr	603	Pendre	Pen-y-bont ar Ogwr	1,345
Corneli	Pen-y-bont ar Ogwr	5,082	Pen-y-fai	Pen-y-bont ar Ogwr	1,893
Llangrallo Isaf	Pen-y-bont ar Ogwr	1,134	Canol Dwyrain Porthcawl	Pen-y-bont ar Ogwr	2,591
Litchard	Pen-y-bont ar Ogwr	1,798	Canol Gorllewin Porthcawl	Pen-y-bont ar Ogwr	2,788
Llangewydd a Brynhyfryd	Pen-y-bont ar Ogwr	1,949	Y Pîl	Pen-y-bont ar Ogwr	5,510
Morfa	Pen-y-bont ar Ogwr	3,278	Rest Bay	Pen-y-bont ar Ogwr	1,958
Y Castellnewydd	Pen-y-bont ar Ogwr	4,221			

Caerphilly – 61,633 o etholwyr

Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr	Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr
Cwm Aber	Caerffili	4,510	Nelson	Caerffili	3,482
Bargoed	Caerffili	4,331	Penyrheol	Caerffili	8,777
Bedwas, Trethomas a Machen	Caerffili	7,630	St. Cattwg	Caerffili	5,586
Gilfach	Caerffili	1,525	St. James	Caerffili	4,153
Hengoed	Caerffili	3,671	St. Martins	Caerffili	6,335
Llanbradach	Caerffili	3,171	Ystrad Mynach	Caerffili	3,553
Morgan Jones	Caerffili	4,909			

Cardiff Central – 62,218 o etholwyr

Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr	Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr
Adamsdown	Caerdydd	5,730	Pentwyn	Caerdydd	10,363
Cathays	Caerdydd	14,857	Penylan	Caerdydd	9,801
Cyncoed	Caerdydd	8,660	Plasnewydd	Caerdydd	12,807

Cardiff North – 66,290 o etholwyr

Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr	Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr
Gabalfa	Caerdydd	6,699	Llanisien	Caerdydd	12,945
Y Mynydd Bychan	Caerdydd	9,714	Pontprennau / Yr Hen Laneirwg	Caerdydd	6,956
Llysfaen	Caerdydd	2,839	Rhiwbeina	Caerdydd	9,103
Ystum Taf	Caerdydd	5,449	Yr Eglwys Newydd Tongwynlais	Caerdydd	12,672

Cardiff South and Penarth – 73,690 o etholwyr (Bro Morgannwg – BroM)

Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr	Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr
Butetown	Caerdydd	6,277	Cornerswell	BroM	3,955
Grangetown	Caerdydd	12,097	Llandochoau	BroM	1,488
Llanrhymni	Caerdydd	7,788	Plymouth	BroM	4,526
Tredelerch	Caerdydd	6,199	St. Augustine's	BroM	4,696
Y Sblot	Caerdydd	9,012	Stanwell	BroM	3,214
Trowbridge	Caerdydd	10,794	Y Sili	BroM	3,561

Cardiff West – 63,360 o etholwyr

Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr	Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr
Caerau	Caerdydd	7,242	Llandaf	Caerdydd	7,216
Treganna	Caerdydd	10,124	Pentyrch	Caerdydd	2,728
Creigiau/Sain Ffagan	Caerdydd	3,947	Radyr	Caerdydd	4,845
Trelai	Caerdydd	9,172	Riverside	Caerdydd	8,835
Y Tyllgoed	Caerdydd	9,251			

Carmarthen East and Dinefwr – 54,285 o etholwyr (Sir Gaerfyrddin – Caerfyrddin)

Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr	Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr
Abergwili	Caerfyrddin	1,822	Llanfihangel Aberbythych	Caerfyrddin	1,435
Rhydaman	Caerfyrddin	1,907	Llanfihangel-ar-Arth	Caerfyrddin	2,155
Betws	Caerfyrddin	1,616	Llangadog	Caerfyrddin	1,547
Cenarth	Caerfyrddin	1,705	Llangeler	Caerfyrddin	2,612
Cilycwm	Caerfyrddin	1,155	Llangynnwr	Caerfyrddin	1,895
Cynwyl Gaeo	Caerfyrddin	1,306	Llangyndeyrn	Caerfyrddin	2,401
Garnant	Caerfyrddin	1,535	Llanybydder	Caerfyrddin	1,932
Glanaman	Caerfyrddin	1,785	Manordeilo a Salem	Caerfyrddin	1,765
Gorslas	Caerfyrddin	3,160	Penygroes	Caerfyrddin	2,134
Llanddarog	Caerfyrddin	1,565	Pontaman	Caerfyrddin	2,123
Llandeilo	Caerfyrddin	2,262	Cwarter Bach	Caerfyrddin	2,156
Llanymddyfri	Caerfyrddin	2,082	Saron	Caerfyrddin	3,096
Llandybie	Caerfyrddin	3,017	Llanismel	Caerfyrddin	2,168
Llanegwad	Caerfyrddin	1,949			

Carmarthen West and South Pembrokeshire – 58,504 o etholwyr (Sir Benfro – Penfro)

Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr	Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr
Tref Caerfyrddin Gogledd	Caerfyrddin	3,800	Manorbier	Penfro	1,608
Tref Caerfyrddin De	Caerfyrddin	2,791	Martletwy	Penfro	1,104
Tref Caerfyrddin Gorllewin	Caerfyrddin	3,681	Arberth	Penfro	1,546
Cynwyl Elfed	Caerfyrddin	2,471	Arberth Wledig	Penfro	1,237
Maestref Talacharn	Caerfyrddin	2,236	Doc Penfro: Canol	Penfro	1,087
Llanboidy	Caerfyrddin	1,606	Doc Penfro: Llanion	Penfro	2,039
Llansteffan	Caerfyrddin	1,676	Doc Penfro: Market	Penfro	1,263
Sanclêr	Caerfyrddin	2,312	Doc Penfro: Pennar	Penfro	2,387
Trelech	Caerfyrddin	1,700	Penfro: Monkton	Penfro	1,076
Hendy-gwyn-ar daf	Caerfyrddin	1,696	Penfro: Gogledd St. Mary	Penfro	1,410
Amroth	Penfro	995	Penfro: De St. Mary	Penfro	1,034
Caerew	Penfro	1,193	Penfro: St. Michael	Penfro	1,999
East Williamston	Penfro	1,888	Penalun	Penfro	1,289
Hundleton	Penfro	1,464	Saundersfoot	Penfro	2,065
Cilgeti/Begeli	Penfro	1,748	Dinbych-y-Pysgod: Gogledd	Penfro	1,659
Llanbedr Felfre	Penfro	1,292	Dinbych-y-Pysgod: De	Penfro	1,802
Lamphey	Penfro	1,350			

Ceredigion – 56,006 o etholwyr

Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr	Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr
Aberaeron	Ceredigion	1,117	Llandyfriog	Ceredigion	1,373
Aberporth	Ceredigion	1,808	Llandysiliogogo	Ceredigion	1,482
Aberteifi/Cardigan - Mwldan	Ceredigion	1,367	Tref Llandysul	Ceredigion	1,051
Aberteifi/Cardigan - Rhyd-y-Fuwch	Ceredigion	854	Llanfarian	Ceredigion	1,112
Aberteifi/Cardigan - Teifi	Ceredigion	674	Llanfihangel Ystrad	Ceredigion	1,533
Aberystwyth Bronglais	Ceredigion	1,700	Llangeitho	Ceredigion	1,137
Aberystwyth Canol/Central	Ceredigion	1,161	Llangybi	Ceredigion	1,134
Aberystwyth Gogledd/North	Ceredigion	1,986	Llanrhystyd	Ceredigion	1,192
Aberystwyth Penparcau	Ceredigion	2,219	Llansanffraid	Ceredigion	1,874
Aberystwyth Rheidol	Ceredigion	1,623	Llanwenog	Ceredigion	1,329
Beulah	Ceredigion	1,298	Lledrod	Ceredigion	1,669
Y Borth	Ceredigion	1,542	Melindwr	Ceredigion	1,500
Capel Dewi	Ceredigion	1,041	Ceinewydd	Ceredigion	836
Ceulan-a-Maesmor	Ceredigion	1,439	Penbryn	Ceredigion	1,677
Ciliau Aeron	Ceredigion	1,484	Pen-parc	Ceredigion	1,841
Faenor	Ceredigion	2,116	Tirymynach	Ceredigion	1,368
Llanbedr Pont Steffan	Ceredigion	2,117	Trefeurig	Ceredigion	1,297
Llanarth	Ceredigion	1,154	Tregaron	Ceredigion	908
Llanbadarn Fawr - Padarn	Ceredigion	783	Troed-yr-aur	Ceredigion	1,001
Llanbadarn Fawr - Sulien	Ceredigion	1,720	Ystwyth	Ceredigion	1,489

Clwyd South – 54,243 o etholwyr (Sir Ddinbych – Dinbych)

Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr	Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr
Corwen	Dinbych	1,864	Johnstown	Wreccsam	2,466
Llandrillo	Dinbych	935	Llangollen Wledig	Wreccsam	1,577
Llangollen	Dinbych	3,349	Marchwiail	Wreccsam	1,860
Bronington	Wreccsam	2,495	Mwynglawdd	Wreccsam	1,939
Brymbo	Wreccsam	2,951	Brychdwn Newydd	Wreccsam	2,704
Bryn Cefn	Wreccsam	1,562	Owrtyn	Wreccsam	2,534
Cefn	Wreccsam	3,874	Pant	Wreccsam	1,634
Gogledd y Waun	Wreccsam	1,883	Pen-y-cae	Wreccsam	1,549
De'r Waun	Wreccsam	1,580	Pen-y-Cae a De Rhiwabon	Wreccsam	1,943
Coedpoeth	Wreccsam	3,602	Plas Madog	Wreccsam	1,219
Dyffryn Ceiriog/Ceiriog Valley	Wreccsam	1,705	Ponciau	Wreccsam	3,616
Esclusham	Wreccsam	2,026	Rhiwabon	Wreccsam	2,155
Gwenfro	Wreccsam	1,221			

Clwyd West – 58,215 o etholwyr (Sir Ddinbych – Dinbych)

Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr	Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr
Abergele Pensarn	Conwy	2,059	Mochdre	Conwy	1,449
Betws yn Rhos	Conwy	1,680	Pentre Mawr	Conwy	2,829
Colwyn	Conwy	3,553	Rhiw	Conwy	4,955
Eirias	Conwy	2,763	Tywyn	Conwy	1,923
Gele	Conwy	3,901	Uwchaled	Conwy	1,153
Glyn	Conwy	3,087	Efenechdyd	Dinbych	1,271
Bae Cinmel	Conwy	4,623	Llanarmon-yn-Iâl/Llandegla	Dinbych	1,923
Llanddulas	Conwy	1,270	Llanbedr Dyffryn Clwyd/Llangynhafal	Dinbych	1,215
Llandrillo-yn-Rhos	Conwy	6,313	Llanfair Dyffryn Clwyd/Gwyddelwern	Dinbych	1,855
Llangernyw	Conwy	1,176	Llanrhaedr-yng-Nghinmeirch	Dinbych	1,505
Llansannan	Conwy	1,532	Ruthun	Dinbych	4,235
Llysfaen	Conwy	1,945			

Cynon Valley – 52,216 o etholwyr (Rhondda Cynon Taf – RhCT)

Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr	Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr
Gogledd Aberaman	RhCT	3,873	Hirwaun	RhCT	3,176
De Aberaman	RhCT	3,476	Dwyrain Aberpennar	RhCT	2,206
Abercynon	RhCT	4,740	Gorllewin Aberpennar	RhCT	3,159
Dwyrain Aberdâr	RhCT	5,236	Penrhiw-ceibr	RhCT	4,447
Gorllewin Aberdâr/Llwyd-coed	RhCT	7,324	Pen-y-waun	RhCT	2,122
Cilfynydd	RhCT	2,116	Y Rhigos	RhCT	1,414
Cwmbach	RhCT	3,268	Ynysybwl	RhCT	3,540
Glyncoch	RhCT	2,119		RhCT	

Delyn – 53,906 o etholwyr

Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr	Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr
Argoed	Sir y Fflint	2,201	Helygain	Sir y Fflint	1,417
Dwyrain Bagillt	Sir y Fflint	1,444	Canol Treffynnon	Sir y Fflint	1,423
Gorllewin Bagillt	Sir y Fflint	1,610	Dwyrain Treffynnon	Sir y Fflint	1,392
Brynffordd	Sir y Fflint	1,766	Gorllewin Treffynnon	Sir y Fflint	1,785
Caerwys	Sir y Fflint	2,043	Coed Llai	Sir y Fflint	1,590
Cilcain	Sir y Fflint	1,559	Broncoed Yr Wyddrug	Sir y Fflint	1,982
Ffynnongroyw	Sir y Fflint	1,495	Dwyrain Yr Wyddrug	Sir y Fflint	1,536
Castell Y Fflint	Sir y Fflint	1,570	De Yr Wyddrug	Sir y Fflint	2,101
Coleshill Y Fflint	Sir y Fflint	3,034	Gorllewin Yr Wyddrug	Sir y Fflint	1,908
Oakenholt Y Fflint	Sir y Fflint	2,101	Mostyn	Sir y Fflint	1,440
Trelawny Y Fflint	Sir y Fflint	2,767	New Brighton	Sir y Fflint	2,415
Maesglas	Sir y Fflint	2,088	Llaneurgain	Sir y Fflint	2,424
Gronant	Sir y Fflint	1,241	Northop Hall	Sir y Fflint	1,271
Gwernaffield	Sir y Fflint	1,600	Trelawnyd & Gwaenysgor	Sir y Fflint	1,486
Gwernymynydd	Sir y Fflint	1,355	Chwitffordd	Sir y Fflint	1,862

Dwyfor Meirionnydd – 44,796 o etholwyr

Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr	Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr
Aberdaron	Gwynedd	737	Llanaelhaearn	Gwynedd	1,184
Aberdyfi	Gwynedd	1,007	Llanbedr	Gwynedd	803
Abererch	Gwynedd	1,013	Llanbedrog	Gwynedd	786
Abermaw	Gwynedd	1,664	Llandderfel	Gwynedd	1,147
Abersoch	Gwynedd	548	Llanengan	Gwynedd	824
Bala	Gwynedd	1,378	Llangelynin	Gwynedd	1,591
Botwnnog	Gwynedd	704	Llanuwchllyn	Gwynedd	717
Bowydd a Rhiw	Gwynedd	1,246	Llanystumdwy	Gwynedd	1,503
Brithdir a Llanfachreth / Ganllwyd / Llanelltud	Gwynedd	1,101	Morfa Nefyn	Gwynedd	929
Bryn-crug / Llanfihangel	Gwynedd	765	Nefyn	Gwynedd	970
Clynnog	Gwynedd	739	Penrhyndeudraeth	Gwynedd	1,807
Coris/Mawddwy	Gwynedd	951	Dwyrain Porthmadog	Gwynedd	1,135
Criccieth	Gwynedd	1,371	Gorllewin Porthmadog	Gwynedd	1,372
Diffwys a Maenofferen	Gwynedd	768	Porthmadog-Tremadog	Gwynedd	940
Dolbenmaen	Gwynedd	932	Gogledd Pwllheli	Gwynedd	1,459
Gogledd Dolgellau	Gwynedd	912	De Pwllheli	Gwynedd	1,308
De Dolgellau	Gwynedd	1,089	Teigl	Gwynedd	1,379
Dyffryn Ardudwy	Gwynedd	1,205	Trawsfynydd	Gwynedd	1,123
Efail-newydd/Buan	Gwynedd	1,022	Tudweiliog	Gwynedd	680
Harlech	Gwynedd	1,488	Tywyn	Gwynedd	2,499

Gower – 62,148 o etholwyr

Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr	Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr
Llandeilo Ferwallt	Abertawe	2,758	Newton	Abertawe	2,831
Clydach	Abertawe	5,850	Ystumllwynarth	Abertawe	3,407
Fairwood	Abertawe	2,319	Penclawdd	Abertawe	3,024
Gorseinon	Abertawe	3,199	Penlle'r-gaer	Abertawe	2,248
Gŵyr	Abertawe	3,039	Pennard	Abertawe	2,247
Tre-gŵyr	Abertawe	4,063	Penyrheol	Abertawe	4,435
Pontybrenin	Abertawe	3,275	Pontarddulais	Abertawe	4,776
Llangyfelach	Abertawe	3,865	Llwchwr Uchaf	Abertawe	2,194
Llwchwr Isaf	Abertawe	1,821	West Cross	Abertawe	5,312
Mawr	Abertawe	1,485			

Islwyn – 54,611 o etholwyr

Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr	Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr
Aberbargoed	Caerffili	2,509	Trecelyn	Caerffili	4,685
Abercarn	Caerffili	3,881	Pengam	Caerffili	2,681
Argoed	Caerffili	1,912	Penmaen	Caerffili	3,946
Y Coed Duon	Caerffili	6,168	Pontllanfraith	Caerffili	6,159
Cefn Fforest	Caerffili	2,742	Dwyrain Rhisga	Caerffili	4,643
Crosskeys	Caerffili	2,445	Gorllewin Rhisga	Caerffili	3,988
Crymlyn	Caerffili	4,334	Ynysddu	Caerffili	2,811
Maescwmmer	Caerffili	1,707			

Llanelli – 58,447 o etholwyr

Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr	Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr
Bigyn	Sir Gaerfyrddin	4,672	Llangennech	Sir Gaerfyrddin	3,706
Porth Tywyn	Sir Gaerfyrddin	3,302	Llannon	Sir Gaerfyrddin	3,877
Y Bynie	Sir Gaerfyrddin	2,810	Lliedi	Sir Gaerfyrddin	3,798
Dafen	Sir Gaerfyrddin	2,508	Llwynhendy	Sir Gaerfyrddin	3,095
Elli	Sir Gaerfyrddin	2,283	Pembre	Sir Gaerfyrddin	3,254
Felinfoel	Sir Gaerfyrddin	1,391	Pontyberem	Sir Gaerfyrddin	2,127
Glanymor	Sir Gaerfyrddin	3,723	Swiss Valley	Sir Gaerfyrddin	2,089
Glyn	Sir Gaerfyrddin	1,635	Trimsaran	Sir Gaerfyrddin	1,931
Yr Hendy	Sir Gaerfyrddin	2,442	Tycroes	Sir Gaerfyrddin	1,833
Hengoed	Sir Gaerfyrddin	2,858	Tyisha	Sir Gaerfyrddin	2,529
Cidweli	Sir Gaerfyrddin	2,584			

Merthyr Tydfil and Rhymney – 54,757 o etholwyr

Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr	Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr
Cwm Darran	Caerffili	1,808	Y Gurnos	Merthyr Tudful	3,386
Moriah	Caerffili	3,164	Bro Merthyr	Merthyr Tudful	2,830
Tredegar Newydd	Caerffili	3,361	Y Parc	Merthyr Tudful	3,289
Pontlotyn	Caerffili	1,410	Penydarren	Merthyr Tudful	3,780
Twyn Carno	Caerffili	1,670	Plymouth	Merthyr Tudful	3,991
Bedlinog	Merthyr Tudful	2,547	Y Dref	Merthyr Tudful	5,700
Cyfarthfa	Merthyr Tudful	5,065	Treharris	Merthyr Tudful	4,928
Dowlais	Merthyr Tudful	5,041	Y Faenor	Merthyr Tudful	2,787

Monmouth – 65,101 o etholwyr

Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr	Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr
Caer-went	Sir Fynwy	1,434	Y Maerdy	Sir Fynwy	1,414
Cantref	Sir Fynwy	1,693	Llanfihangel Troddi	Sir Fynwy	977
Y Castell	Sir Fynwy	1,616	Overmonnow	Sir Fynwy	1,779
Croesonnen	Sir Fynwy	1,635	Porth Sgiwed	Sir Fynwy	1,702
Crucornau Fawr	Sir Fynwy	1,702	Y Priordy	Sir Fynwy	1,508
Devauden	Sir Fynwy	1,175	Rhaglan	Sir Fynwy	1,552
Dixton gydag Osbaston	Sir Fynwy	1,875	Drenewydd Gelli-farch	Sir Fynwy	1,778
Drybridge	Sir Fynwy	2,535	St. Arvans	Sir Fynwy	1,260
Goetre Fawr	Sir Fynwy	1,862	St. Christopher's	Sir Fynwy	1,872
Grofield	Sir Fynwy	1,382	St. Kingsmark	Sir Fynwy	2,275
Lansdown	Sir Fynwy	1,711	St. Mary's	Sir Fynwy	1,449
Larkfield	Sir Fynwy	1,532	Thornwell	Sir Fynwy	2,038
Llanbadog	Sir Fynwy	1,038	Tryleg Unedig	Sir Fynwy	2,155
Bryn Llanelli	Sir Fynwy	3,157	Brynbuga	Sir Fynwy	1,943
Llan-ffwyst Fawr	Sir Fynwy	1,409	Wyesham	Sir Fynwy	1,673
Llangybi Fawr	Sir Fynwy	1,483	Gogledd Croesyceiliog	Torfaen	2,762
Llanofer	Sir Fynwy	1,841	De Croesyceiliog	Torfaen	1,487
Llandeilo Gresynni	Sir Fynwy	1,414	Gogledd Llanyrafon	Torfaen	1,621
Llanwenarth Tu Draw	Sir Fynwy	1,126	De Llanyrafon	Torfaen	2,236

Montgomeryshire – 48,563 o etholwyr

Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr	Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr
Banwy	Powys	795	Llanidloes	Powys	2,222
Aberriw	Powys	1,103	Llanrhaeadr-ym-Mochnant/ Llansilin	Powys	1,758
Blaen Hafren	Powys	1,880	Llansanffraid	Powys	1,526
Caersws	Powys	1,835	Llanwddyn	Powys	834
Yr Ystog	Powys	1,260	Machynlleth	Powys	1,654
Dolforwyn	Powys	1,590	Meifod	Powys	1,064
Ffordun	Powys	1,107	Trefaldwyn	Powys	1,078
Glantwymyn	Powys	1,624	Canol y Drenewydd	Powys	2,177
Cegidfa	Powys	1,833	Dwyrain y Drenewydd	Powys	1,449
Ceri	Powys	1,610	Y Drenewydd Gogledd Llanllwchaïarn	Powys	1,742
Llanbrynmaïr	Powys	761	Y Drenewydd Gorllewin Llanllwchaïarn	Powys	1,361
Llandinam	Powys	1,120	De y Drenewydd	Powys	1,261
Llandrinio	Powys	1,687	Rhiwcyron	Powys	1,708
Llandysilio	Powys	1,387	Trewern	Powys	1,069
Llanfair Caereinion	Powys	1,354	Castell y Trallwng	Powys	1,029
Llanfihangel	Powys	891	Y Trallwng Gungrog	Powys	1,954
Llanfyllin	Powys	1,187	Y Trallwng Llanerch Hudol	Powys	1,653

Neath - 57,618 o etholwyr (Castell-nedd Port Talbot - CNPT)

Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr	Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr
Aberdulais	CNPT	1,745	Brynaman Isaf	CNPT	1,059
Yr Allt-wen	CNPT	1,838	Dwyrain Castell-nedd	CNPT	4,886
Blaen-gwrach	CNPT	1,567	Gogledd Castell-nedd	CNPT	3,080
Gogledd Bryn-côch	CNPT	1,874	De Castell-nedd	CNPT	3,649
De Bryn-côch	CNPT	4,529	Onllwyn	CNPT	963
Llangatwg	CNPT	1,375	Pelenna	CNPT	934
Cimla	CNPT	3,259	Pontardawe	CNPT	4,135
Y Creunant	CNPT	1,569	Resolfen	CNPT	2,480
Cwmllynfell	CNPT	938	Rhos	CNPT	2,022
Dyffryn	CNPT	2,534	Blaendulais	CNPT	1,634
Glyn-nedd	CNPT	2,683	Tonna	CNPT	1,909
Godre'r graig	CNPT	1,246	Trebannws	CNPT	1,101
Gwauncaegurwen	CNPT	2,284	Ystalyfera	CNPT	2,325

Newport East – 54,826 o etholwyr

Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr	Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr
Castell Caldicot	Sir Fynwy	1,536	Alway	Casnewydd	5,664
Dewstow	Sir Fynwy	1,485	Beechwood	Casnewydd	5,601
Green Lane	Sir Fynwy	1,523	Langstone	Casnewydd	3,442
Mill	Sir Fynwy	2,180	Liswerry	Casnewydd	7,671
Rogiet	Sir Fynwy	1,335	Llan-wern	Casnewydd	2,264
Hafren	Sir Fynwy	1,395	Ringland	Casnewydd	6,160
The Elms	Sir Fynwy	2,435	Sain Silian	Casnewydd	6,144
West End	Sir Fynwy	1,536	Victoria	Casnewydd	4,455

Newport West – 62,465 o etholwyr

Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr	Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr
Allt-yr-yn n	Casnewydd	6,555	Maerun	Casnewydd	4,611
Betws	Casnewydd	5,452	Pilgwenlli	Casnewydd	4,382
Caerllion	Casnewydd	6,889	Tŷ-du	Casnewydd	7,843
Y Gaer	Casnewydd	6,304	Shaftesbury	Casnewydd	3,767
Y Graig	Casnewydd	4,620	Stow Hill	Casnewydd	3,079
Malpas	Casnewydd	6,041	Parc Tredegar	Casnewydd	2,922

Ogmore – 55,699 o etholwyr (Pen-y-bont ar Ogwr – PBO a Rhondda Cynon Taf – RhCT)

Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr	Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr
Abercynffig	PBO	1,485	Dwyrain Maesteg	PBO	3,833
Betws	PBO	1,603	Gorllewin Maesteg	PBO	4,342
Melin Ifan Ddu	PBO	1,883	Nant-y-moel	PBO	1,747
Blaengarw	PBO	1,314	Ogmore Vale	PBO	2,335
Bryncethin	PBO	994	Penprysg	PBO	2,426
Brynoch	PBO	1,495	Pontycymmer	PBO	1,770
Caerau	PBO	5,115	Sarn	PBO	1,849
Cefn Cribwr	PBO	1,194	Ynysawdre	PBO	2,554
Felindre	PBO	2,153	Brynna	RhCT	2,956
Hendre	PBO	3,064	Gilfach Goch	RhCT	2,499
Llangeinor	PBO	924	Llanharan	RhCT	2,503
Llangynwyd	PBO	2,329	Llanhari	RhCT	2,689

Pontypridd – 60,016 o etholwyr

Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr	Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr
Beddau	RhCT	3,208	Canol Rhydfelen/Ilan	RhCT	3,199
Pentre'r Eglwys	RhCT	3,530	Ffynnon Taf	RhCT	2,818
Graig	RhCT	1,757	Tonysguboriau	RhCT	2,029
Y Ddraenen Wen	RhCT	2,797	Ton-teg	RhCT	3,383
Tref Llantrisant	RhCT	3,770	Dwyrain Tonyrefail	RhCT	4,429
Llanilltud Faerdre	RhCT	4,738	Gorllewin Tonyrefail	RhCT	4,641
Pont-y-clun	RhCT	6,035	Trallwng	RhCT	2,842
Tref Pontypridd	RhCT	2,252	Trefforest	RhCT	3,066
Rhondda	RhCT	3,598	Tyn-y-nant	RhCT	2,567

Preseli Pembrokeshire – 57,966 o etholwyr

Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr	Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr
Burton	Sir Benfro	1,448	Merlin's Bridge	Sir Benfro	1,611
Camrose	Sir Benfro	2,081	Milford: Canol	Sir Benfro	1,499
Cilgerran	Sir Benfro	1,577	Milford: Dwyrain	Sir Benfro	1,501
Clydau	Sir Benfro	1,170	Milford: Hakin	Sir Benfro	1,813
Crymych	Sir Benfro	1,936	Milford: Hubberston	Sir Benfro	1,804
Dinas Cross	Sir Benfro	1,322	Milford: Gogledd	Sir Benfro	1,979
Gogledd Ddwyrain Abergwaun	Sir Benfro	1,481	Milford: Gorllewin	Sir Benfro	1,622
Gogledd Orllewin Abergwaun	Sir Benfro	1,206	Trefdraeth	Sir Benfro	942
Wdig	Sir Benfro	1,512	Neyland: Dwyrain	Sir Benfro	1,801
Hwlffordd: Y Castell	Sir Benfro	1,620	Neyland: Gorllewin	Sir Benfro	1,643
Hwlffordd: Garth	Sir Benfro	1,737	Rudbaxton	Sir Benfro	1,359
Hwlffordd: Portfield	Sir Benfro	1,723	Scleddau	Sir Benfro	1,153
Hwlffordd: Prendergast	Sir Benfro	1,315	Solfach	Sir Benfro	1,155
Hwlffordd: Priordy	Sir Benfro	1,935	St. David's	Sir Benfro	1,503
Johnston	Sir Benfro	1,911	Llandudoch	Sir Benfro	1,755
Treletert	Sir Benfro	1,741	St. Ishmael's	Sir Benfro	1,127
Llangwm	Sir Benfro	1,746	The Havens	Sir Benfro	1,143
Llanrhian	Sir Benfro	1,228	Wiston	Sir Benfro	1,459
Maenclochog	Sir Benfro	2,408			

Rhondda – 52,765 o etholwyr (Rhondda Cynon Taf – RhCT)

Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr	Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr
Cwm Clydach	RhCT	2,198	Tonypandy	RhCT	2,727
Cymer	RhCT	4,237	Trealaw	RhCT	2,936
Glyn Rhedyn	RhCT	3,228	Treherbert	RhCT	4,477
Llwyn-y-pia	RhCT	1,698	Treorci	RhCT	6,032
Y Maerdy	RhCT	2,373	Tylorstown	RhCT	3,327
Pentre	RhCT	3,989	Ynysgir	RhCT	2,478
Pen-y-graig	RhCT	4,112	Ystrad	RhCT	4,473
Y Porth	RhCT	4,480			

Swansea East – 60,554 o etholwyr

Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr	Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr
Bôn-y-maen	Abertawe	5,122	Treforys	Abertawe	13,160
Cwmbwrla	Abertawe	6,095	Mynydd-bach	Abertawe	7,085
Glandwr	Abertawe	4,599	Penderi	Abertawe	8,360
Llansamlet	Abertawe	10,900	St. Thomas	Abertawe	5,233

Swansea West – 62,152 o etholwyr

Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr	Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr
Y Castell	Abertawe	10,554	Maylas	Abertawe	2,199
Cocyd	Abertawe	10,435	Sgeti	Abertawe	11,976
Dunfant	Abertawe	3,607	Townhill	Abertawe	6,083
Gogledd Cilâ	Abertawe	3,317	Uplands	Abertawe	12,018
De Cilâ	Abertawe	1,963			

Torfaen – 61,644 o etholwyr

Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr	Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr
Abersychan	Torfaen	5,286	Pontnewydd	Torfaen	4,818
Blaenafon	Torfaen	4,479	Pontnewynydd	Torfaen	1,163
Bryn-wern	Torfaen	1,368	Pont-y-pwl	Torfaen	1,449
Coed Efa	Torfaen	1,695	Snatchwood	Torfaen	1,581
Cwmynysgoi	Torfaen	1,064	St. Cadocs a Phen-y-garn	Torfaen	1,129
Fairwater	Torfaen	4,051	Llanfihangel Llantarnam	Torfaen	2,777
Greenmeadow	Torfaen	2,925	Trefddyn	Torfaen	2,518
Llantarnam	Torfaen	4,088	Two Locks	Torfaen	4,729
New Inn	Torfaen	4,881	Cwmbran	Torfaen	4,077
Panteg	Torfaen	5,663	Wainfelin	Torfaen	1,903

Vale of Clwyd – 56,264 o etholwyr

Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr	Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr
Bodelwyddan	Sir Ddinbych	1,639	Rhuddlan	Sir Ddinbych	2,940
Canol Dinbych	Sir Ddinbych	1,423	Dwyrain Y Rhyl	Sir Ddinbych	3,769
Dinbych Isaf	Sir Ddinbych	3,574	De Y Rhyl	Sir Ddinbych	3,035
Dinbych Uchaf/Henllan	Sir Ddinbych	2,481	De Ddwyrain Y Rhyl	Sir Ddinbych	5,972
Diserth	Sir Ddinbych	1,883	De Orllewin Y Rhyl	Sir Ddinbych	3,722
Llandyrnog	Sir Ddinbych	1,740	Gorllewin Y Rhyl	Sir Ddinbych	3,481
Canol Prestatyn	Sir Ddinbych	2,806	Dwyrain Llanelwy	Sir Ddinbych	1,376
Dwyrain Prestatyn	Sir Ddinbych	3,145	Gorllewin Llanelwy	Sir Ddinbych	1,318
Prestatyn Allt Melyd	Sir Ddinbych	1,545	Trefnant	Sir Ddinbych	1,601
Gogledd Prestatyn	Sir Ddinbych	4,682	Tremeirchion	Sir Ddinbych	1,329
De Orllewin Prestatyn	Sir Ddinbych	2,803			

Vale of Glamorgan – 71,171 o etholwyr (Bro Morgannwg – BroM)

Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr	Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr
Baruc	BroM	4,815	Illtyd	BroM	6,146
Buttrills	BroM	4,164	Llandw/Ewenni	BroM	2,115
Cadog	BroM	7,022	Llanilltud Fawr	BroM	7,910
Castleland	BroM	3,033	Llanbedr-y-fro	BroM	1,779
Y Cwrt	BroM	3,198	Y Rhws	BroM	5,107
Y Bont-faen	BroM	5,126	Sain Tathan	BroM	2,434
Dinas Powys	BroM	6,144	Saint-y-Brid	BroM	2,213
Dyfan	BroM	3,877	Gwenfo	BroM	2,206
Gibbonsdown	BroM	3,878			

Wrexham – 51,669 o etholwyr

Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr	Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr
Acton	Wreccsam	2,314	Little Acton	Wreccsam	1,837
Parc Borrass	Wreccsam	1,965	Llai	Wreccsam	3,646
Brynyffynnon	Wreccsam	2,387	Maesydre	Wreccsam	1,506
Cartrefle	Wreccsam	1,679	Marford a Hosely	Wreccsam	1,839
Erddig	Wreccsam	1,590	Offa	Wreccsam	1,627
Garden Village	Wreccsam	1,635	Queensway	Wreccsam	1,563
Dwyrain a Gorllewin Gresford	Wreccsam	2,243	Rhosesni	Wreccsam	2,923
Grosvenor	Wreccsam	1,934	Yr Orsedd	Wreccsam	2,535
Dwyrain a De Gwersyllt	Wreccsam	3,565	Smithfield	Wreccsam	1,567
Gogledd Gwersyllt	Wreccsam	2,032	Stansty	Wreccsam	1,696
Gorllewin Gwersyllt	Wreccsam	2,304	Whitegate	Wreccsam	1,834
Hermitage	Wreccsam	1,545	Wynnstay	Wreccsam	1,382
Holt	Wreccsam	2,521			

Ynys Môn – 49,524 o etholwyr

Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr	Adran Etholiadol	Awdurdod	Etholwyr
Aberffraw	Ynys Môn	1,079	Llanfaethlu	Ynys Môn	1,220
Porth Amlwch	Ynys Môn	1,643	Llanfair-yn-Neubwll	Ynys Môn	1,717
Amlwch Wledig	Ynys Môn	923	Llanfihangel Ysgeifiog	Ynys Môn	1,470
Biwmares	Ynys Môn	1,365	Llangoed	Ynys Môn	990
Bodffordd	Ynys Môn	1,180	Llanidan	Ynys Môn	1,337
Bodorgan	Ynys Môn	1,268	Llannerch-y-medd	Ynys Môn	1,376
Braint	Ynys Môn	1,139	London Road	Ynys Môn	913
Bryngwran	Ynys Môn	1,290	Maeshyfyd	Ynys Môn	1,397
Brynteg	Ynys Môn	1,513	Mechell	Ynys Môn	1,150
Cadnant	Ynys Môn	825	Moelfre	Ynys Môn	778
Cefni	Ynys Môn	1,145	Morawelon	Ynys Môn	917
Cwm Cadnant	Ynys Môn	1,693	Parc a'r Mynydd	Ynys Môn	902
Cyngar	Ynys Môn	1,471	Pentraeth	Ynys Môn	1,422
Gwyngyll	Ynys Môn	1,258	Porthyfelin	Ynys Môn	1,465
Tref Caergybi	Ynys Môn	651	Rhosneigr	Ynys Môn	702
Kingsland	Ynys Môn	972	Rhosyr	Ynys Môn	1,645
Llanbadrig	Ynys Môn	992	Trearddur	Ynys Môn	1,712
Llanbedrgoch	Ynys Môn	1,148	Tudur	Ynys Môn	885
Llanddyfnan	Ynys Môn	1,027	Tysilio	Ynys Môn	1,474
Llaneilian	Ynys Môn	1,739	Y Fali	Ynys Môn	1,731